

Telekomunikačný Úrad Slovenskej republiky
Továrenská 7
P. O. BOX 40
828 55 Bratislava 24

Naša značka 42565/SRZ/2012

Vaša značka

Miesto Bratislava

Dátum 23. 05. 2012

Vec Pripomienky a stanovisko ST k návrhu opatrenia v procese konzultácií podľa § 10 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „Zákon“)

Názov návrhu opatrenia: A N A L Ý Z A, Veľkoobchodný relevantný trh č. 5

Identifikačné údaje dotknutej osoby:

Obchodné meno: Slovak Telekom, a. s. (ďalej len „ST“)

IČO: 35 763 469

Kontaktná osoba, tel. číslo a adresa elektronickej pošty: Viktor Buchlák, 02/58827250, viktor.buchlak@telekom.sk

Dňa 23. apríla 2012 bola Telekomunikačným Úradom Slovenskej republiky, Odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „Úrad“) zverejnená Analýza veľkoobchodného relevantného trhu č. 5 - veľkoobchodný širokopásmový prístup (ďalej len „Analýza“) s lehotou na predloženie pripomienok do 23. mája 2012. V súlade so Zákonom vám k uvedenej Analýze zasielame nasledovné pripomienky:

Spoločnosť ST opätovne trvá na svojich námietkach k postupu Úradu v procese konzultácií, konkrétne v tomto prípade k postupu Úradu v procese konzultácií o návrhu opatrenia: Analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 5, ktoré vyjadrila listom č. 13728/SRZ/2012 zo 14. januára 2012 zaslanom Úradu. ST i naďalej tvrdí, že podľa § 74 ods. 1 Zákona sa na konania podľa tohto Zákona vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, a teda aj na konanie Úradu v procese konzultácií je Úrad povinný aplikovať ustanovenia správneho poriadku.

Napriek týmto závažným výhradám k spôsobu vedenia konzultácií Úradom, spoločnosť ST vyjadruje svoje pripomienky k predmetnej Analýze v súlade s § 10 ods. 1 Zákona:

Úrad vyslovil v tejto Analýze **záver**, „že podľa § 17 ods. 3 zákona naďalej pretrváva stav, pri ktorom má spoločnosť ST, a.s. na veľkoobchodnom trhu č. 5 významný vplyv a také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.“, **s ktorým ST nesúhlasí a v nasledujúcich ustanoveniach uvedieme dôvody a argumenty nášho nesúhlasu.**

Slovak Telekom, a. s.

Sídlo Karadžičova 10, 825 13 Bratislava

IČO | IČ DPH 35 763 469 | SK 2020273893

Obchodný register Obchodný register Okresného súdu Bratislava I., Sa, 2081/B

Pripomienky k jednotlivým častiam Analýzy

Pripomienky sú zoradené v bodoch, vymedzené bodom označeným v Analýze a odkazom na stranu, príp. odsek v rámci jednotlivých častí Analýzy. Kurzívou uvádzame pôvodné znenie textu analýzy, prípadne iné citácie. Následne uvádzame naše pripomienky a tam, kde je to možné aj návrh znenia a jeho odôvodnenie.

1. 2. 1. Vecné vymedzenie veľkoobchodného trhu č. 5 (s. 10, 3. a 4. odsek)
--

„Úrad určil veľkoobchodný trh č. 5 z vecného hľadiska na základe zastupiteľnosti na strane dopytu a na strane ponuky.

Zastupiteľnosť dopytu je hodnotená na základe zastupiteľnosti určitej služby z pohľadu zákazníka. Umožňuje definovať služby ako zastupiteľné v očiach zákazníka, v prípade relatívneho vzrastu ceny. Služby definované ako zastupiteľné tvoria súčasť relevantného trhu. Jeden spôsob určenia zastupiteľnosti dopytu je použitie SSNIP.... Úrad vykonal analýzu relevantného trhu založenú na type služieb, ktoré sú dostupné a technológiách, prostredníctvom ktorých sú dané služby poskytované. Možnosť substitúcie môže byť obmedzená značnými nákladmi na prechod zákazníka od jedného poskytovateľa služieb k inému. Častý je aj prípad, že zákazníci sú viazaní dlhodobými kontraktmi alebo vysokými nákladmi premiestnenia koncového zariadenia.“

Návrh ST:

Úrad by mal ešte raz dôkladne vykonať test zastupiteľnosti zo strany ponuky a dopytu, keďže chýba minimálne exaktné vyhodnotenie zastupiteľnosti dopytu. Ďalej navrhujeme upraviť analýzu zastupiteľnosti a žiadame, aby Úrad pri vyhodnocovaní zastupiteľnosti postupoval skutočne podľa kritérií ZHOS.

Odôvodnenie:

ST sa domnieva, že Úrad SSNIP test zastupiteľnosti dopytu v skutočnosti vôbec nevykonal, hoci sa naň odvoláva. SSNIP test by mal Úrad spraviť pri každej dostupnej širokopásmovej technológii. Považujeme za nedostatočné, aby dopytovú zastupiteľnosť zúžil na dostupnosť technológií. Podľa Oznámenia o relevantnom trhu, štandardným testom zastupiteľnosti dopytu je hypotetický experiment (test), ktorý predpokladá malé, ale významné trvalé zvýšenie ceny. Otázka je, či dostatočné množstvo zákazníkov v prípade malého (5-10 %), ale trvalého zvýšenia ceny produktu A (napr. DSL), prejde na alternatívny dostupný produkt B (napr. WiFi). Ak sa zvýšenie ceny ukáže byť nerentabilné (zákazníci prejdú na B), potom produkty A i B patria na ten istý relevantný trh a naopak.

Obchodné tajomstvo

Navrhujeme preto, aby bola analýza v tejto časti prepracovaná a tento spôsob hodnotenia zastupiteľnosti dopytu sa naozaj vykonal v súlade s Pokynmi EK a skúmať reakcie na relatívne zvýšenie ceny o 5-10%.

Ďalej nám nie je jasné, čo chcel Úrad povedať konštatovaním, že zákazníci sú viazaní dlhodobými kontraktmi a ako to súvisí s SSNIP testom. Operátori predsa ponúkajú pripojenia aj bez viazanosti a dotovaných koncových zariadení. ST poskytuje pripojenia s maximálnou viazanosťou dva roky, pričom niektorí alternatívni operátori aj na dlhšiu dobu, ako to Úrad sám uvádza v súvislosti s UPC. Dávame do pozornosti, že viazanosť je úplne štandardný nástroj na zabezpečenie trvalého, udržateľného biznis plánu a sieťového rozvojového plánovania.

2. 2. 1. Vecné vymedzenie veľkoobchodného trhu č. 5 (s. 10, 5. odsek)

„Pri určovaní zastupiteľnosti ponuky musí byť stanovené, či podniky vyrábajúce iné výrobky, alebo poskytujúce iné služby na iných relevantných trhoch sú schopné produkovať nové výrobky a služby relatívne ľahko a v krátkej dobe, bez vynaloženia významných dodatočných nákladov alebo rizika. To odráža schopnosť subjektu vstúpiť na relevantný trh a začať vyrábať alebo distribuovať rovnaký produkt, či službu. Ak sa podmienky stretnú, pridaná produkcia na trhu má vplyv na konkurenčné aktivity zúčastnených subjektov, čo je ekvivalentné aj pri zastupiteľnosti dopytu. Rovnako musia byť vzaté do úvahy aj legislatívne a regulačné prekážky, ktoré môžu zabrániť vstupu na trh.“

Návrh ST:

Žiadame, aby Úrad doplnil vecné vymedzenie trhu o analýzu trhu skúmaním priamych vplyvov na veľkoobchodný trh ako aj nepriamych vplyvov z maloobchodného trhu na veľkoobchodný, a to napr. vykonaním samotnou Komisiou odporúčaného SSNIP testu, pretože len tak je možné objektívne správne vecne vymedziť veľkoobchodné trhy.

Odôvodnenie:

Úrad v analýze vôbec neskúmal nepriame vplyvy konkurencie z maloobchodného trhu a zohľadnil výlučne trhové podiely dvoch menšinových technológií len na základe skutočnosti, že tieto technológie je možné priamo využiť na veľkoobchodné ponuky. Ak sa zohľadní nepriamy vplyv maloobchodného trhu už vo fáze vymedzenia veľkoobchodného trhu, potom bude trhový podiel dominantného podniku menší ako v prípade, ak sa nepriamy vplyv zohľadní až v štádiu analýzy vymedzeného trhu. Pokiaľ sa kladie neprimeraný dôraz na veľkosť trhového podielu bez ohľadu na náležité a dôkladné vyhodnotenie ostatných kritérií, môže dôjsť k preceneniu trhovej sily podniku, a to celé viesť k ukladaniu neprimeraných ex ante opatrení. Takto postupoval aj Úrad, výsledkom čoho je návrh na uloženie povinností, ktoré nie sú primerané účelu regulácie, ktorým je hlavne súťaž na nadväzujúcom maloobchodnom trhu.

Vo všeobecnosti, máme za to, že Úrad pochybil pri definovaní a analýze veľkoobchodného relevantného trhu spočívajúce v nepreskúmaní naplnenia ani jedného z troch kumulatívnych kritérií nevyhnutných pre reguláciu ex ante. Pochybenie je zrejme pri definovaní a analýze relevantného trhu spočívajúce v nesprávnom preskúmaní situácie na nadväzujúcom maloobchodnom trhu. Tovarový relevantný trh veľkoobchodného širokopásmového prístupu môže byť správne definovaný a analyzovaný výlučne za predpokladu, že sa do úvahy zoberie reálna situácia na súvisiacom maloobchodnom trhu.

Definícia súvisiaceho relevantného trhu fyzického prístupu vychádza z predošlej definície veľkoobchodného trhu uvoľneného prístupu k účastníckym vedeniam podľa pôvodného Odporúčania o relevantných trhoch¹, avšak v novom Odporúčaní Komisia kladie dôraz na zohľadnenie princípu technologickej neutrality. To znamená, že na tento trh by mali byť zaradené fyzické prístupy ku všetkým dostupným infraštruktúram umožňujúcim poskytovanie služieb zastupiteľných so službami poskytovanými prostredníctvom metalických účastníckych vedení. Komisia v Odporúčaní zadefinovala tento trh ako veľkoobchodný (fyzický) prístup poskytovaný prostredníctvom infraštruktúry (vrátane spoločného uvoľneného prístupu alebo úplného uvoľneného prístupu) na pevnom mieste a Úrad svojím rozhodnutím z 13. novembra 2008² túto definíciu prevzal do rozhodnutia o určení relevantných trhov. Komisia vo Vysvetľujúcom memorande k novému Odporúčaniu o relevantných trhoch³ uviedla: „... pôvodné Odporúčanie určilo, že veľkoobchodný trh uvoľneného prístupu k účastníckym vedeniam a častiam účastníckych vedení je vhodný na reguláciu ex ante. Uvoľňovanie účastníckych vedení (ULL) umožňuje alternatívnym operátorom poskytovať maloobchodné dátové a hlasové služby v pevnom mieste, ako aj veľkoobchodné služby zostavenia a ukončenia volaní v pevnom mieste. Napriek tomu alternatívni operátori vo všeobecnosti primárne investujú do ULL za účelom poskytovania dátových služieb (najmä širokopásmový prístup k internetu), pri ktorých sú hlasové služby určitým možným doplnkom. Preto bolo ULL v pôvodnom Odporúčaní primárne skúmané v kontexte dátových služieb, a tak je to aj v prípade tohto revidovaného Odporúčania.“ Z uvedeného stanoviska Komisie vyplýva, že pre skúmanie situácie na trhu fyzického prístupu bude najdôležitejšia dôkladná analýza situácie na súvisiacom maloobchodnom trhu

¹ Odporúčanie Komisie č. 2003/311/EC z 11. februára 2003 o relevantných trhoch produktov a služieb v sektore elektronických komunikácií, ktoré sú vhodné na ex ante reguláciu v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2002/21/EC o všeobecnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby

² Oznámenie Telekomunikačného Úradu Slovenskej republiky č. 458/2008 Z. z. o vydaní rozhodnutia z 13. novembra 2008, ktorým sa dopĺňa rozhodnutie Telekomunikačného Úradu Slovenskej republiky z 28. januára 2004 (oznámenie č. 57/2004 Z. z.) v znení neskorších rozhodnutí, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov. Rozhodnutím sa spresňuje definícia veľkoobchodného trhu č. 4 – veľkoobchodný (fyzický) prístup poskytovaný prostredníctvom infraštruktúry.

³ Vysvetľujúce memorandum z 13. novembra 2007 priložené k návrhu Odporúčania Komisie o relevantných trhoch produktov a služieb v sektore elektronických komunikácií, ktoré sú vhodné na ex ante reguláciu v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2002/21/EC o všeobecnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby, str. 21

širokopásmového prístupu. Pokiaľ ide o možné súvisiace veľkoobchodné trhy, prostredníctvom ktorých je možné poskytovať maloobchodné služby širokopásmového prístupu, Komisia vo Vysvetľujúcom memorande k novému Odporúčaniu o relevantných trhoch uviedla: „*pôvodné Odporúčanie určilo dva veľkoobchodné trhy, ktoré boli napojené na maloobchodný trh širokopásmového prístupu: veľkoobchodný uvoľnený prístup k metalickému účastníckemu vedeniu (vrátane zdieľaného prístupu) a časti vedenia a veľkoobchodný širokopásmový prístup. Dôvod určenia druhého samostatného veľkoobchodného trhu sa zakladal na názore, že ani regulovaný prístup k účastníckemu vedeniu by vo väčšine krajín nemusel postačovať na oslabenie potenciálnej trhovej sily na maloobchodnej úrovni a významné bariéry vstupu by stále existovali. Skutočnosť, že tieto dva veľkoobchodné trhy sú takto napojené na ten istý maloobchodný trh širokopásmového prístupu, naznačuje, že pre národné regulačné Úrady by malo byť logické vykonať jednu celkovú analýzu trhu širokopásmového prístupu, ktorá v poradí (a) regulovaný prístup k sieti (b) regulovaný (nefyzický) prístup preskúma, aký dopad možno očakávať na akýkoľvek významný podnik, ktorý bude určený. Desať členských štátov doposiaľ vykonalo takú kombinovanú analýzu.*“

Špecifické národné podmienky súťaže na maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu v Slovenskej republike podľa názoru ST odôvodňujú záver o existujúcej tendencii k efektívnej súťaži a o nízkych bariérach vstupu na trh, ktoré nie sú krátkodobej povahy. ST poukazuje najmä na skutočnosti svedčiacie o tom, že minimálne tieto dve z troch kritérií nevyhnutných pre definíciu trhu nie sú splnené v prípade trhu širokopásmového prístupu, čo v konečnom dôsledku vedie k záveru o potrebe stiahnutia definície trhu zo zoznamu trhov určených pre účely regulácie ex ante. Napriek tomu, že Komisia pri relevantných trhoch uvedených v novom odporúčaní o relevantných trhoch vytvorila predpoklad, že tri kritériá sú splnené, a preto národné regulačné orgány nemusia skúmať ich naplnenie, Komisia ponechala pre národné regulačné orgány priestor pre ich skúmanie v prípadoch, ak je to vhodné, pričom na to má slúžiť ten istý notifikačný proces, ako v prípade iných výsledkov analýz. Naša spoločnosť je presvedčená, že práve táto situácia na tomto relevantnom trhu na Slovensku nastala a máme za to, že Úrad by mal v záujme zistenia skutočného stavu vykonať Trojkriteriálny test.

Vo vyššie uvedených súvislostiach teda považujeme za nesprávne, že Úrad sa doteraz vôbec nezaoberal splnením troch kritérií na tomto relevantnom trhu, pričom najmä naplnenie prvých dvoch kritérií, tzn. (1) prítomnosť bariér vstupu, ktoré nie sú len prechodnej povahy a (2) absencia smerovania k efektívnej súťaži z hľadiska budúceho vývoja, by mali byť potvrdené každou analýzou príslušného relevantného trhu.

Na nadväzujúci maloobchodný trh širokopásmového prístupu vstupujú operátori s vysoko konkurenčnými službami, pričom trhové podiely preukazujú, že nepotrebujú nevyhnutne prístup k účastníckym vedeniam ST, či optickej prístupovej sieti alebo BSA RO. Majú k dispozícii iné od ST nezávislé (vlastné prístupové siete), ktoré sú pre účastníkov významným prostriedkom.

Obchodné tajomstvo

Obe tieto kľúčové tendencie, tzn. tendencie na oboch nadväzujúcich maloobchodných trhoch širokopásmového prístupu ako aj na službe pripojenia k pevnej verejnej telefónnej sieti jednoducho nemožno vyhodnotiť ako nedostatočné smerovania k efektívnej súťaži, resp. pri nich konštatovať prítomnosť bariér vstupu, ktoré nie sú iba prechodnej povahy.

Úrad v analýze nezohľadnil samozásobovanie vertikálne integrovaných operátorov na základe nepriamych vplyvov z maloobchodného trhu. Na základe nepriamych vplyvov z maloobchodného trhu je možné do vecného vymedzenia veľkoobchodného trhu zahrnúť aj tie vertikálne integrované podniky, u ktorých nebol zistený priamy vplyv. Keďže však na veľkoobchodnom trhu je správanie hypotetického monopolistu obmedzené nielen dostupnosťou skutočných či potenciálne dostupných veľkoobchodných služieb konkurenčných poskytovateľov, ale hlavne pôsobením konkurencie na nadväzujúcom maloobchodnom trhu, hoci na základe technológií, ktoré sa priamo nevyužívajú na poskytovanie veľkoobchodných služieb, tzn. najmä na základe káblovej, WiFi a mobilnej širokopásmovej technológie.

Nepriamym vplyvom sa rozumie pôsobenie konkurencie vertikálne integrovaných operátorov na maloobchodnom trhu, ktorí síce neposkytujú žiadne veľkoobchodné služby (len self-supply), ale svojím pôsobením na maloobchodnom trhu majú potenciál významne ovplyvniť správanie hypotetického monopolistu na veľkoobchodnom trhu. Skúmanie nepriamych vplyvov je založené predovšetkým na

skúmaní zastupiteľnosti na maloobchodnom trhu. Nepriame vplyvy by mohli byť zohľadnené zahrnutím takých prístupov do už tovarového vymedzenia veľkoobchodného trhu a aj samotná EK túto možnosť pripúšťa.

Regulátor by mal zohľadniť nepriame vplyvy už pri vecnom vymedzení veľkoobchodného trhu, tzn. tento prístup by mal byť vykonaný na základe skúmania nepriamych vplyvov z maloobchodného trhu na veľkoobchodný trh vhodnou aplikáciou SSNIP testu, a to nasledovne:⁴

1) Veľkoobchodní odberatelia by v prípade hypotetického zvýšenia veľkoobchodných cien v rozsahu 5-10 % boli nútení zvýšiť maloobchodné ceny na základe pomeru maloobchodnej a veľkoobchodnej ceny. Čím je väčší podiel veľkoobchodnej ceny na maloobchodnej cene, tým sa zvyšuje pravdepodobnosť, že dôjde k zvýšeniu maloobchodnej ceny.

2) „Musí existovať dostatočná zastupiteľnosť na strane ponuky k službám na maloobchodnej úrovni, založená na nepriamom tlaku, ktorý môže spôsobiť zvýšenie veľkoobchodnej ceny nevýnosným (predpokladá všeobecnú analýzu sily alternatívnych spôsobov poskytovania širokopásmového prístupu: mobilný širokopásmový prístup, FWA/WiFi, CATV a pod.).

3) Zákazníci veľkoobchodných odberateľov by v značnej miere neprešli k ponuke maloobchodných služieb integrovaného hypotetického monopolistu, a to najmä v prípade, že by v prípade zvýšenia veľkoobchodnej ceny sám nezvýšil svoje vlastné maloobchodné ceny.

Úrad by mal s ohľadom na úroveň súťaže na maloobchodnom trhu zohľadniť nepriame vplyvy z maloobchodného trhu už vo fáze vymedzenia veľkoobchodného trhu. Podľa nášho názoru nie je absolútne žiadny dôvod a priori vylučovať z vymedzenia trhu akékoľvek zastupiteľné maloobchodné služby (self-supply), pri ktorých sa môže preukázať, že majú dopad na správanie trhových subjektov na veľkoobchodnom trhu. Berúc do úvahy postup vyhodnocovania účinkov nepriameho vplyvu konkurencie na maloobchodnom trhu na vymedzovaný veľkoobchodný trh by mal Úrad všetky tri podmienky kladené stanovené Komisiou na vykonanie SSNIP testu. Finálne vyhodnotenie nepriamych vplyvov by malo byť prevedené na všetkých technológiách prítomných na maloobchodnom trhu, ktoré vzhľadom na svoj význam/trhový podiel majú potenciál ovplyvniť správanie podnikov na veľkoobchodnom trhu. Preto by mal Úrad jednoznačne uvažovať s CATV, FWA/WIFI a aj mobilnými sieťami.

ST je presvedčený, že ak by Úrad relevantne posúdil nepriame vplyvy konkurencie prenášané z maloobchodného trhu na veľkoobchodný, dospel by k záveru, že vplyv CATV a FWA/WIFI a mobilný širokopásmový prístup sú natoľko silné, že významným spôsobom obmedzuje voľnosť ST pri nastavovaní veľkoobchodných cien. Z tohto dôvodu by mal Úrad zaradiť do vecného vymedzenia veľkoobchodného trhu aj self-supply zo strany FWA/WiFi a CATV a mobilného širokopásmového prístupu.

3. 2. 2. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu (s. 11, posledný odsek)

„Pri analýze maloobchodného trhu sa Úrad snažil o čo najpodrobnejšie zobrazenie súčasného stavu poskytovania služieb na predmetnom trhu, ako aj ich vývoja počas sledovaného obdobia. Úrad sa zameril na analýzu vývoja počtu prístupov, trhových podielov jednotlivých technológií, rýchlostí, ako aj cien, ktoré za internet platia koncoví užívatelia.“

Návrh ST:

Navrhujeme, aby Úrad vypracoval alebo aspoň vzal do úvahy analýzu subjektívneho zákaznickeho správania, postoja a spokojnosti koncového užívateľa k jednotlivým technológiám širokopásmového prístupu predložené ST a minimálne doplnil túto časť analýzy o zistenia ST založené na prieskume trhu Obchodné tajomstvo .

Odôvodnenie:

Považujeme za kritické, aby boli v trhovej analýze pri kritériu zastupiteľnosti zohľadnené skutočné zákaznicke skúsenosti a preferencie s technológiami bez priamej väzby na technické (fyzikálne) parametre, ktoré nie sú zákazníkmi v skutočnosti vnímané alebo ovplyvnilné. Počet prístupov, alebo trhové podiely a rýchlosť nepovažujeme za dostatočné, keďže tieto nehovoria nič o zákaznickej skúsenosti a jeho preferenciách. Keďže nám záleží na čo najpresnejšej analýze, pri vybraných technológiách si dovoľujeme priložiť Obchodné tajomstvo .

⁴ Tieto podmienky je možné nájsť v množstve pripomienok Komisie k analýzám jednotlivých štátov, napr. k holandskej analýze z roku 2005 (NL/2005/0281), k britskej z roku 2007 (UK/2007/0733) alebo k fínskej z roku 2009 (FI/2009/0900). Uvedené sú aj v dokumente BEREC Report on Self supply z marca 2010 (BoR (10) 09).

4. 2. 2. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu (s. 14, časť z 2. odseku)

„Rast bezdrôtových širokopásmových prístupov v roku 2009 si Úrad vysvetľuje rozmachom najmenších lokálnych poskytovateľov, ktorí spolu v súčasnosti tvoria nezanedbateľný trhový podiel v rámci bezdrôtových prístupov. Zároveň to svedčí nielen o záujme obyvateľstva v riedko osídlených oblastiach o širokopásmový prístup, ale hlavne o nedostatočnej rozvinutej infraštruktúre fixného širokopásmového prístupu v týchto oblastiach.“

Návrh ST:

Navrhujeme, aby Úrad zmenil toto vyjadrenie, ktoré nie je v súlade s vyhodnotením zastupiteľnosti ponuky. Rast bezdrôtových prístupov svedčí o rozvoji infraštruktúry fixného širokopásmového prístupu v rozsiahlych oblastiach, ktoré obýva podstatná časť populácie Slovenskej republiky.

Odôvodnenie:

Úrad vysvetľuje záujem o širokopásmový WiFi prístup výlučne tým, že v určitých lokalitách nie je rozvinutá fixná infraštruktúra. Tento argument však považujeme za vyslovene abstraktný a nezaložený na objektívnych dôkazoch. Ako potom Úrad vysvetľuje fakt, že podiel xDSL v skúmanom čase klesá a podiel WiFi stúpa? V skúmanom čase stúpal aj podiel CATV prístupov, čo by analogicky malo znamenať, že CATV pokrytie je v riedko osídlených oblastiach. Avšak to nie je pravda, CATV pokrýva mestské oblasti, kde konkuruje iným fixným technológiám. Na druhej strane vyzdvihujeme poznatok Úradu, že uznávajú nezanedbateľný trhový podiel lokálnych hráčov. V prípade, že oblasti, v ktorých dochádza k rozvoju bezdrôtových prístupov, bude Úrad považovať za oblasti s nedostatočne rozvinutou infraštruktúrou širokopásmového prístupu, tieto oblasti by mal Úrad dôsledne vyňať z priestorovej definície relevantného trhu. Ak ich však v priestorovej definícii relevantného trhu ponecháva, nemôže dôjsť k záverom, že je tu nedostatočne rozvinutá infraštruktúra širokopásmového prístupu.

5. 2. 2. 1 Širokopásmový prístup prostredníctvom účastníckeho vedenia – xDSL (s. 16)

„Najvýkonnejšie dostupné technické riešenie na Slovensku je ADSL2+, ktoré umožňuje maximálnu rýchlosť sťahovania dát až 12 Mbit/s a rýchlosť odosielania 512 kbit/s. Prenosová rýchlosť nie je zmluvne garantovaná. Kvôli najvyššiemu pokrytiu, ako aj obľúbenosti infraštruktúry xDSL je táto technológia štartovacím bodom pri analýze zastupiteľnosti.“

Návrh ST:

Obchodné tajomstvo

Odôvodnenie:

Článok 44 Pokynov EK uvádza, že relevantný trh (širokopásmového prístupu) by mal zahŕňať všetky služby, ktoré sú dostatočne vzájomne zastupiteľné alebo zameniteľné nielen na základe objektívnej charakteristiky, ktorá spĺňa požiadavky a nároky užívateľov na plánované využívanie a ceny, ale aj súťažné podmienky a štruktúra ponuky a dopytu.

Obchodné tajomstvo

6. 2. 2. 4 Fixný bezdrôtový širokopásmový prístup (FWA, WIFI) (s. 23, posledný odsek)

„Rozsah takto poskytovaných služieb na maloobchodnom trhu je minimálny. K 30.06.2011 bol podiel maloobchodných prístupov FWA nižší ako 2 %. Úrad z uvedených dôvodov nepovažuje fixný bezdrôtový širokopásmový prístup FWA za zastupiteľný voči prístupu s technológiou xDSL.“

Návrh ST:

Obchodné tajomstvo

ST žiada Úrad preformulovať zhodnotenie o zastupiteľnosti FWA na strane 23 nasledovne: *„Úrad považuje fixný bezdrôtový širokopásmový prístup FWA za zastupiteľný voči ostatným širokopásmovým prístupom.“*

Odôvodnenie:

Nerozumieme, prečo Úrad nepovažuje FWA prístupy za nezastupiteľné s ostatnými širokopásmovými technológiami. Máme za to, že Úrad správne nezohľadnil všetky kritéria, vypovedajúce o zastupiteľnosti a umelo a účelovo nepovažuje FWA za zastupiteľné. Pri vyhodnocovaní zastupiteľnosti neaplikoval postup popísaný v Pokynoch Komisie. Z pohľadu fyzikálnych a technických charakteristík, ceny a účelu použitia je FWA plne zastupiteľné s ostatnými technológiami. Spoločnosť ST sa preto domnieva, že FWA je plne zastupiteľné s ostatnými technológiami, umožňujúcimi širokopásmový prístup a žiada, aby Úrad prepracoval príslušnú časť analýzy. Rovnako to vnímajú zákazníci, čo v plnej miere potvrdzujú aj výsledky prieskumov zákaznickej spokojnosti predložených zo strany ST.

7. 2. 2. 4 Fixný bezdrôtový širokopásmový prístup (FWA, WIFI) (s. 24, prvý odsek)

„Poskytovanie služieb prostredníctvom WiFi sietí, ktoré nevyžaduje individuálne povolenie na používanie frekvencií (v pásme 2,4 GHz a 5 GHz), ponúka veľké množstvo predovšetkým malých lokálnych podnikov. Podiel tejto technológie na maloobchodnom trhu je vysoký, k 30.06.2011 tvoril viac ako 20 %. Kvalita tohto prístupu sa nemôže porovnávať z fixným širokopásmovým prístupom v pevnom mieste, ale ani z fixným bezdrôtovým širokopásmovým prístupom prostredníctvom FWA. Maximálna rýchlosť prenosu dát v smere k užívateľovi je síce porovnateľná, ale prístup je väčšinou zdieľaný, niekedy aj medzi niekoľkými desiatkami zákazníkov, čo výrazne znižuje kvalitu služby v dobe väčšej vyťaženia siete. Rovnako ako technológia FWA, ani siete vo voľných pásmach nie sú schopné ponúknuť zákazníkovi doplnkové služby širokopásmového prístupu (napr. IPTV, VoD). Rozšírené využitie WiFi technológie súvisí s nízkou dostupnosťou alternatívnych infraštruktúr vo vidieckych oblastiach krajiny a v menej zaľudnených častiach miest. V riedko osídlených oblastiach zákazník často nemá na výber žiadnu inú alternatívu. Približne 60 % všetkých maloobchodných prístupov poskytovaných prostredníctvom WiFi technológie je evidovaných v obciach. Len necelých 7 % maloobchodných WiFi prístupov je poskytovaných v krajských mestách Slovenska.“

Návrh ST:

Navrhujeme, aby Úrad preformuloval uvedené state analýzy nasledovne: *„Podiel tejto technológie na maloobchodnom trhu je vysoký, k 30. 06. 2011 tvoril viac ako 20 %. Kvalita tohto prístupu sa môže porovnávať z fixným širokopásmovým prístupom v pevnom mieste, ako aj z fixným garantovaným bezdrôtovým širokopásmovým prístupom prostredníctvom FWA. Maximálna rýchlosť prenosu dát v smere k užívateľovi je porovnateľná, a hoci tento prístup je väčšinou zdieľaný⁵, niekedy aj medzi niekoľkými desiatkami zákazníkov, čo môže znížiť kvalitu služby v dobe väčšej vyťaženia siete, rovnakému obmedzeniu čelia aj iné širokopásmové technológie vrátane xDSL. Rovnako ako technológia FWA, ani siete vo voľných pásmach nie sú schopné ponúknuť zákazníkovi doplnkové služby širokopásmového prístupu (napr. IPTV).“*

Obchodné tajomstvo

Rozšírené využitie WiFi technológie súvisí s nízkou dostupnosťou alternatívnych infraštruktúr vo vidieckych oblastiach krajiny a v menej zaľudnených častiach miest, ktoré však predstavujú veľmi významnú časť Slovenskej republiky, v ktorej žije veľká časť populácie, pričom v niektorých riedko osídlených oblastiach zákazník často nemá na výber žiadnu inú alternatívu. Hoci približne 60 % všetkých maloobchodných prístupov poskytovaných prostredníctvom WiFi technológie je evidovaných v obciach a len necelých 7 % maloobchodných WiFi prístupov je

⁵ Zdieľaný je však aj v prípade ST DSL produktov, typicky v pomere 1:55. Nižšia agregácia je len pri biznis produktoch

poskytovaných v krajských mestách Slovenska, vyše 30 % prístupov poskytovaných prostredníctvom WiFi je poskytovaných v menších mestách, kde žije najväčšia časť obyvateľstva Slovenskej republiky. Preto je potrebné WiFi považovať za zastupiteľnú technológiu s technológiou xDSL.“

Aj keď WiFi hrá menšiu úlohu v hustejšie osídlených oblastiach, kde existujú technológie s vysokou rýchlosťou - ako CATV a optika, napriek tomu vyvíja významný konkurenčný tlak na xDSL. Podľa údajov Výskumného ústavu spojov, n.o. z druhého štvrtroku 2010 až 81 % populácie žilo v obciach, kde je dostupné aj xDSL a aj Wifi technológia a len 4 % populácie žije v lokalitách, kde je dostupné len Wifi a žiadna ďalšia infraštruktúra. V oblastiach (81 % populácie – teda potenciálnych užívateľov služby bez ohľadu na podiel obcí), kde je DSL aj WIFI dostupné, preto vytvára WiFi efektívny konkurenčný cenový tlak, čo zistil aj Úrad.

Obchodné tajomstvo . Značná časť obyvateľov Slovenska teda žije v obciach, kde ako xDSL aj WiFi sú k dispozícii. Mnoho z týchto obcí sú vidiecke oblasti, kde je možné ponúknuť Obchodné tajomstvo kvôli technickým obmedzeniam metallickej siete ST. Podľa porovnania Úradu tento základný xDSL profil ponúka rovnaké (alebo aj nižšie) rýchlosti sťahovania ako WiFi produkty (viď analýzu, strana 24, tabuľka č. 4).

Odôvodnenie:

Žiadame Úrad, aby správne aplikoval princípy zastupiteľnosti podľa súťažného práva - fyzikálne a technické charakteristiky, ceny a účel použitia a následne zmenil túto stať tak, ako navrhujeme. Máme za to, že Úrad nesprávne vyhodnotil kritériá zastupiteľnosti. Okrem iného, skúma sa zastupiteľnosť širokopásmového internetu a nie doplnkových služieb, inak je toto konštatovanie Úradu v rozpore s jeho vyjadrením na strane 11, druhý odsek, cit: „Úrad však v analýze bude venovať primárny dôraz na širokopásmový prístup k internetu, ktorý je najvyužívanejšou službou poskytovanou prostredníctvom širokopásmového prístupu. Ostatné služby majú zatiaľ nízke rozšírenie na to, aby vo významnej miere dokázali skresliť výsledky zistené prostredníctvom analýzy služby širokopásmového prístupu k internetu. Navyše tieto služby sú zvyčajne poskytované ako doplnok k službe širokopásmového prístupu k internetu...“ - s týmto výrokom Úradu v plnej miere súhlasíme. Z pohľadu fyzikálnych a technických charakteristík – prenos dátových paketov porovnateľnou rýchlosťou, ceny – nižšej ako ostatné technológie a účelu použitia - prístupu na internet je WIFI plne zastupiteľné s ostatnými technológiami.

Podľa údajov VÚS, n.o. z druhého štvrtroku 2010 až 81 % populácie žilo v obciach, kde je dostupné aj xDSL a aj Wifi technológia a len 4 % populácie žije v lokalitách, kde je dostupné len Wifi a žiadna ďalšie infraštruktúra. V oblastiach (81 % populácie – teda potenciálnych užívateľov služby bez ohľadu na podiel obcí) kde je DSL aj WIFI dostupné, vytvára WiFi efektívny konkurenčný cenový tlak, čo zistil aj Úrad. Z toho vyplýva, že by WiFi malo jednoznačne byť súčasťou relevantného trhu.

Tab. č. 1: FWA/WiFi pokrytie na Slovensku

	V WiFi a DSL dostupné	len Wifi dostupné
Podiel všetkých obcí	40%	14%
Podiel obyvateľstva v obciach s pokrytím z celej populácie	83%	4%

zdroj VÚS, 2010

Ďalej, na grafe č. 1 prikkladáme výsledky štúdie Gfk

Obchodné tajomstvo .
úzko súvisí s významným prekryvom sietí, viď tabuľku č.1. V oblastiach, kde sú dostupné obe siete, pôsobí WiFi ako dôležitý súťažný faktor, čo len potvrdzuje vzájomnú zastupiteľnosť. Ďalším argumentom Úradu pre vylúčenie WiFi z relevantného trhu je zistenie, že táto technológia tvorí významný podiel prístupov iba vo vidieckych oblastiach, ale hrá druhotnú úlohu vo väčších obciach a mestách. Hoci má WiFi menšie zastúpenie v hustejšie osídlených oblastiach, kde existujú technológie s vysokou rýchlosťou - ako CATV a optika, aj napriek tomu vyvíja významný konkurenčný tlak na xDSL. Ako je uvedené vyššie v tabuľke č. 1, značná časť obyvateľov Slovenska žije v sídlach, kde ako DSL aj WiFi sú k dispozícii. Mnoho z týchto obcí sú vidiecke oblasti, kde je možné ponúknuť len základné DSL produkty 2 Mbps, a to kvôli technickým obmedzeniam metallickej siete ST. Tieto základné DSL

produkty ponúkajú rovnaké (alebo aj nižšie) rýchlosti sťahovania ako WiFi produkty. Vo finále si DSL a WiFi vzájomne silno konkurujú. Vylúčenie WiFi z relevantného trhu by tak ignorovalo dôležitú súťažnú úlohu, ktorú WiFi zohráva.

Obchodné tajomstvo

8. 2. 2. 4 Fixný bezdrôtový širokopásmový prístup (FWA, WiFi) (s. 24, tabuľka č. 4 a následne text na s. 24)

„Porovnanie najvyužívanejších produktov spoločnosti ST, a.s. a priemeru 100 najväčších WiFi poskytovateľov platných ku dňu 31. 12. 2010“

„Vyššie uvedené porovnanie naznačuje porovnateľné teoretické rýchlosti oboch technológií, ceny prístupov WiFi sú však výrazne odlišné od technológie xDSL. Úrad si túto skutočnosť vysvetľuje nižšou kvalitou prístupov WiFi, ktoré sú poskytované vo voľných pásmach. Týmto sa stáva táto služba nekonkurencieschopná v porovnaní s technológiou xDSL. Tieto kvalitatívne nedostatky sú zodpovedajúcim spôsobom odzrkadlené v cene za používanie WiFi prístupov. Takýto prístup nižšej kvality môže byť akceptovateľný pre koncového užívateľa, ktorý sa svojím spotrebiteľským správaním odlišuje od priemerného užívateľa xDSL prístupu a vyhovuje mu aj prístup nižšej kvality, ktorý má možnosť získať za nižšiu cenu.“

Návrh ST:

Navrhujeme, aby Úrad preformuloval uvedenú stať analýzy nasledovne: *„Vyššie uvedené porovnanie naznačuje porovnateľné teoretické rýchlosti oboch technológií, ceny prístupov WiFi sú však výrazne odlišné od technológie xDSL. Pre zastupiteľnosť je z pohľadu súťažného práva podstatné, aby bol zachovaný pomer cena - výkon. Ak je tento pomer zachovaný, produkty spadajú s veľkou pravdepodobnosťou na ten istý relevantný trh. Úrad si skutočnosť nižších cien pri prístupoch WiFi vysvetľuje nižšou prístupovou rýchlosťou WiFi, ktoré sú poskytované vo voľných pásmach, čo svedčí v prospech zastupiteľnosti s xDSL s nižšími prístupovými rýchlosťami, čo je obmedzenie relevantné pre väčšinu zákazníkov xDSL. Týmto sa stáva táto služba konkurencieschopná v porovnaní s technológiou xDSL pre väčšinu koncových užívateľov. Takýto prístup môže byť akceptovateľný pre koncového užívateľa, ktorý sa svojím spotrebiteľským správaním odlišuje iba od náročného užívateľa xDSL alebo FTTx prístupu (tzv. heavy users) a vyhovuje mu aj prístup teoreticky nižšej kvality, ktorý však má možnosť získať za nižšiu cenu. WiFi tak efektívne konkuruje xDSL kvalitou a cenou*

porovnateľnou s absolútnou väčšinou xDSL služieb predávaných na Slovensku, a to platí pre veľmi významnú časť populácie Slovenskej republiky.“

Užívatelia WiFi prístupov akceptujú technologické odlišnosti bezdrôtovej siete a kvalitou WiFi pripojenia sú spokojní v porovnateľnom rozsahu ako užívatelia ostatných technológií.

Obchodné tajomstvo

Odôvodnenie:

Úrad by mal revidovať svoj záver a správne vyhodnotiť kritéria zastupiteľnosti tak, ako navrhujeme. Záver a vyjadrenia Úradu o a priori nižšej kvalite WiFi pripojení, vďaka čomu sa služba stáva nekonkurencieschopnou v porovnaní s technológiou xDSL považujeme za špekulatívny a ničím nepodložený. Nie je zrejmé, na základe akých dôkazov sa Úrad domnieva, že WiFi je horšie, resp. usudzuje to na základe voľného WiFi pásma a paradoxne aj na základe nižších cien. Postupujúc podľa tejto logiky by aj CATV prístupy mali menej kvalitné ako xDSL, pretože poskytujú nižšie ceny a vyššie rýchlosti, pritom CATV je zastupiteľné. Pokiaľ by platila premisa, že WiFi obsluhuje zákazníkov výlučne mimo pokrytia iných fixných technológií, existoval by lokálny monopol WiFi sietí a nimi poskytovaných služieb. To by podľa súťažno-ekonomickej teórie malo znamenať, že môžu aplikovať ľubovoľné ceny, keďže neexistuje súťaž. Vecný relevantný trh zahŕňa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov. Vzájomne zastupiteľné tovary sú tovary, ktoré sú zastupiteľné najmä z hľadiska ich fyzikálnych a technických charakteristík, ceny a účelu použitia. Ako píše Úrad na strane 11, zameriava sa na trhové podiely, rýchlosti a ceny. Jednotlivé kritériá

- a) fyzikálne a technické charakteristiky,
- b) účel použitia, pričom xDSL i WiFi sa využívajú na rovnaký účel, keďže poskytnú zákazníkovi rovnakú službu prístupu na internet.

Obchodné tajomstvo

by navyše nie sú primárnym predmetom tejto analýzy a aj samotný Úrad kladie primárny dôraz na širokopásmový prístup a nie na doplnkové služby.

- c) ceny – ceny sú porovnateľné, alebo nižšie vzhľadom na nižšie náklady lokálnych operátorov a pružnejší prístup. Rozšírené využitie WiFi technológie súvisí s nízkou dostupnosťou alternatívnych infraštruktúr vo vidieckych oblastiach krajiny a v menej zaľudnených častiach miest. V riedko osídlených oblastiach zákazník často nemá na výber žiadnu inú alternatívu. Približne 60 % všetkých maloobchodných prístupov poskytovaných prostredníctvom WiFi technológie je evidovaných v obciach. Z toho vyplýva, že WiFi dokáže plnohodnotne zastúpiť chýbajúce fixné siete a poskytnúť rovnaké rýchlosti.

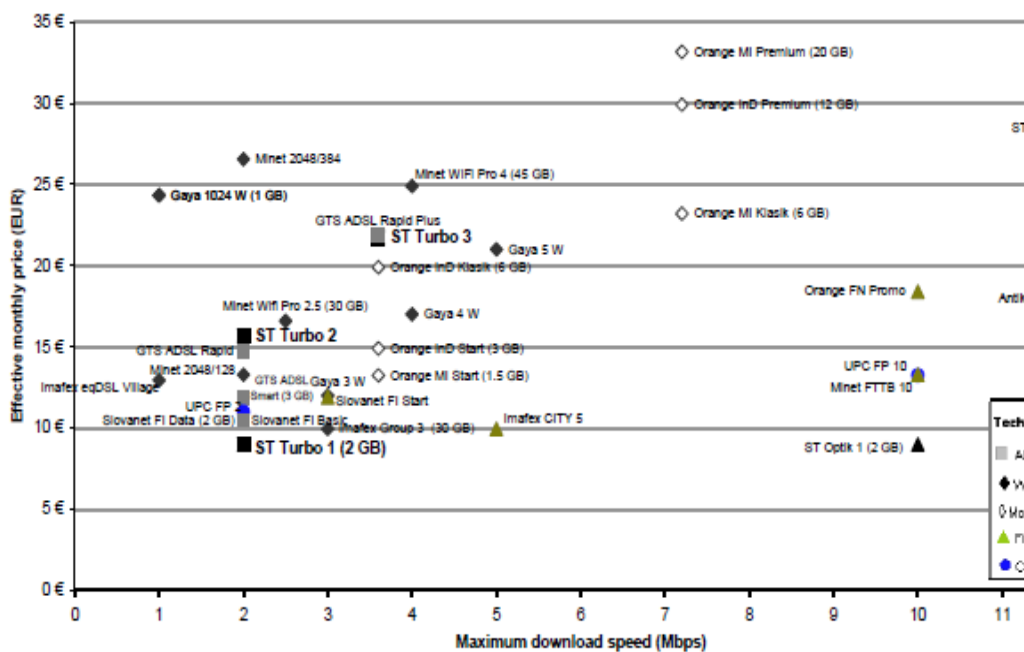
Posudzovanie zastupiteľnosti prezentované Úradom v Analýze nie je konzistentné – pri niektorých službách posudzuje Úrad pokrytie (optika), niekde penetráciu (CATV), niekde konkurencieschopnosť služby vo všeobecnosti (FWA), niekde kvalitu (WiFi), niekde podiel služby na trhu širokopásmového prístupu (satelit), ale nehodnotí všetky kritériá pri jednotlivých technológiách spoločne. Úrad navyše v analýze prezentuje ničím nepodložený názor o neporovnateľne nižšej kvalite služieb WiFi v porovnaní so službami DSL. Prístup WiFi je podľa Úradu zdieľaný, často aj medzi niekoľkými desiatkami zákazníkov, čo výrazne znižuje kvalitu služby, najmä v čase väčšej vyťaženia siete.

Obchodné tajomstvo

Obchodné tajomstvo

Zdroj GfK, jún 2011, domácnosti, vzorka 1279 respondentov

Graf č. 3: Skutočné mesačné ceny a prenosové rýchlosti (Q1 2010)

Zdroj web stránky poskytovateľov, marec 2010. Ceny vypočítané podľa akciových ponúk bez inštalácie

Obchodné tajomstvo

Celú stať o zastupiteľnosti WiFi preto považujeme za nesprávnu a žiadame Úrad, aby príslušnú časť prehodnotil a upravil v zmysle našich pripomienok.

9. 2.2.4 Fixný bezdrôtový širokopásmový prístup (FWA, WiFi) (s. 25, prvý a druhý odsek)

„Vyššie uvedený graf potvrdzuje predchádzajúce tvrdenia o slabej konkurencieschopnosti technológie WiFi v porovnaní s xDSL. Prístupy prostredníctvom technológie WiFi nemajú porovnateľnú penetráciu ani v krajských mestách, ani v najmenších mestách porovnávaných aj v prípade technológie FWA. V žiadnej zo sledovaných oblastí technológia WiFi neohrozuje pozíciu technológie xDSL. Zároveň je možné vidieť vyššiu úroveň penetrácie xDSL prístupu v menších mestách (prvá strana grafu), kde nie sú dostupné iné fixné alternatívne infraštruktúry. Technológia WiFi si však v priemere udržiava stabilné úrovne penetrácie naprieč všetkými mestami, nakoľko sa orientuje prevažne na pokrytie oblastí, kde absentuje fixná infraštruktúra.

Aby úrad získal dostatočné množstvo informácií o možnej zastupiteľnosti WiFi prístupov, požiadal o spoluprácu regulačné orgány ostatných členských krajín s otázkami, či monitorujú vývoj trhového postavenia lokálnych WiFi poskytovateľov, aký trhový podiel má daná technológia na trhu, či bola označená za zastupiteľnú z pohľadu koncových užívateľov, ako aj z pohľadu veľkoobchodného trhu. Úrad obdržal 13 odpovedí, na základe ktorých len 7 regulačných orgánov sleduje vývoj trhovej situácie WiFi poskytovateľov. 10 vyjadrení indikovalo minimálny trhový podiel tejto technológie na trhu, resp. minimálny vplyv na trhovou situáciu z dôvodu odlišných charakteristík a spôsobu použitia. Kvalitatívne nedostatky, odlišné technické charakteristiky a spôsob použitia boli hlavným dôvodom, prečo v niektorých krajinách vôbec nesledujú situáciu ohľadom poskytovateľov WiFi technológie a nepovažujú túto technológiu za súčasť vymedzenia relevantného trhu.“

Návrh ST:

ST žiada uvedené odseky preformulovať a doplniť nasledovne: *„Vyššie uvedený graf potvrdzuje predchádzajúce tvrdenia o konkurencieschopnosti technológie WiFi v porovnaní s xDSL. Hoci prístupy prostredníctvom technológie WiFi nemajú porovnateľnú penetráciu ani v krajských mestách a v najmenších mestách porovnávaných aj v prípade technológie FWA. V každej zo sledovaných oblastí technológia WiFi ohrozuje pozíciu technológie xDSL v segmente nižších prístupových rýchlostí a a nižšej ceny, ktorou je typická práve väčšina xDSL zákazníkov. Zároveň je možné vidieť vyššiu úroveň penetrácie xDSL prístupu v menších mestách (prvá strana grafu), kde nie sú dostupné iné fixné alternatívne infraštruktúry. Technológia WiFi si však vďaka svojej konkurencieschopnosti udržiava stabilné úrovne penetrácie naprieč všetkými mestami, nakoľko sa orientuje prevažne na pokrytie oblastí, kde absentuje prehustená alternatívna fixná infraštruktúra.*

Aby úrad získal dostatočné množstvo informácií o možnej zastupiteľnosti WiFi prístupov, požiadal o spoluprácu regulačné orgány ostatných členských krajín s otázkami, či monitorujú vývoj trhového postavenia lokálnych WiFi poskytovateľov, aký trhový podiel má daná technológia na trhu, či bola označená za zastupiteľnú z pohľadu koncových užívateľov, ako aj z pohľadu veľkoobchodného trhu. Úrad obdržal 13 odpovedí, na základe ktorých len 7 regulačných orgánov sleduje vývoj trhovej situácie WiFi poskytovateľov. 10 vyjadrení indikovalo minimálny trhový podiel tejto technológie na trhu, resp. minimálny vplyv na trhovou situáciu z dôvodu odlišných charakteristík a spôsobu použitia. Kvalitatívne nedostatky, odlišné technické charakteristiky a spôsob použitia boli hlavným dôvodom, prečo v niektorých krajinách vôbec nesledujú situáciu ohľadom poskytovateľov WiFi technológie a nepovažujú túto technológiu za súčasť vymedzenia relevantného trhu. Situácia na Slovensku je však odlišná v porovnaní s väčšinou krajín. WiFi predstavuje nezanedbateľný prostriedok širokopásmového prístupu k internetu pre významnú časť obyvateľstva. Jeho význam je na Slovensku podobný najmä situácii v Českej republike, kde je táto technológia považovaná za plnohodnotný substitút xDSL technológie pri absolútnej väčšine poskytovaných WiFi služieb.

Úrad zistil, že existujú predchádzajúce prípady, kedy bolo FWA/WiFi v rámci trhovej analýzy považované za súčasť relevantného maloobchodného trhu širokopásmového prístupu, konkrétne v Českej republike. FWA/WiFi predstavuje nezanedbateľný prostriedok širokopásmového prístupu k internetu pre významnú časť obyvateľstva. Jeho význam je na Slovensku podobný najmä situácii v Českej republike, kde je táto technológia považovaná za plnohodnotný substitút xDSL technológie pri absolútnej väčšine poskytovaných WiFi služieb.

Český regulátor pri zaradení FWA/WiFi na relevantný trh argumentoval nasledovnými aspektmi:

- *Trhový podiel,*
- *Pokrytie,*
- *Ceny,*
- *Kvalita,*
- *užívateľské správanie,*
- *presun zákazníkov medzi technológiami.*

K rovnakému záveru o zastupiteľnosti FWA/WiFi došla Európska Komisia v prípade Poľska.“

Odôvodnenie:

Platí to isté, ako k 8. a 10. pripomienke ST.

Máme za to, že existuje dostatok dôkazov, ktoré preukazujú mnoho podobností medzi FWA/WiFi na Slovensku a v Čechách, o čom predkladáme tabuľku č. 2.

Tabuľka č. 2: FWA/WiFi v Čechách a na Slovensku

Komentáre k FWA/WiFi v Čechách - dôvody na zaradenie na relevantný trh	Situácia na Slovensku
Pôsobenie viac než 1,000 FWA/WiFi providerov. Typicky pôsobia na lokálnej/regiónálnej úrovni.	Podobne ako v CZ, na Slovensku pôsobí mnoho operátorov na lokálnej i regiónálnej úrovni.
siete pokrývajú takmer všetky obce	Na základe dát z VUS, v Q2 2011, FWA/WiFi boli dostupné v 83% všetkých obcí. Spolu tieto obce pokrývajú 96% všetkých slovenských domácností
Od spustenia sa FWA/WiFi neustále modernizujú a migrujú na vyššie frekvencie. Koncoví užívatelia považujú FWA/WiFi za alternatívu k DSL a používajú ju aj keď sú dostupné iné technológie	FWA/WiFi produkty na Slovensku ponúkajú podobne vlastnosti ako DSL služby. Okrem iného predkladáme tabuľku č. 1 s ukážkou pomeru prechodu účastníkov z DSL na FWA/WiFi. Napríklad pásmo 17 GHz, ktoré sa onedlho začne používať umožňuje 100% garantované prenosové parametre, vhodné na prenos každého dátového toku vrátane PTV.
Ceny FWA/WiFi prístupov sú vo všeobecnosti nižšie ako xDSL. ČTÚ naznačuje, že je to kompenzácia za nižšie rýchlosti a potenciálne aj nižšiu kvalitu v relácii s xDSL.	V priemere sú ceny FWA/WiFi rovnaké alebo nižšie ako porovnateľné profily xDSL. Podľa Úradu to naznačuje, že Wifi produkty sú nižšej kvality ako xDSL a preto by mali byť vylúčené z trhu. Cenový rozdiel môže teoreticky byť použitý ako vysvetlenie pre nižšiu kvalitu FWA/WiFi pripojení. Ale toto v skutočnosti len zastupiteľnosť zvyšuje, nie degraduje. Napríklad ST ponúka optické internet s mnohonásobnou rýchlosťou a kvalitou ako DSL za rovnakú cenu ako xDSL. To by malo znamenať, že optika je nižšej kvality ako xDSL.
Väčšina providerov ponúka pripojenia s porovnateľnou, alebo vyššou rýchlosťou ako najviac zastúpené xDSL produkty. Rýchlosť FWA/WiFi pripojení bola	Na Slovensku sú prenosové rýchlosti aj podľa zistení úradu porovnateľné, alebo aj rýchlejšie ako xDSL. To isté platí aj pre vzorky správania sa užívateľov (viď graf. č. 4)

Tabuľka č. 2: FWA/WiFi v Čechách a na Slovensku

Komentáre k FWA/WiFi v Čechách - dôvody na zaradenie na relevantný trh	Situácia na Slovensku
potvrdená testovaním v marci 2011. Užívatelia FWA/WiFi sú teda schopní využívať pripojenie na porovnateľný rozsah internetových aplikácií ako xDSL užívatelia.	
Poskytovatelia smerujú k ponuke portfólia s rôznymi rýchlosťami, nízkymi i vysokými. Preto nemusia byť všetky FWA/WiFi prístupy z pohľadu zákazníka vnímané ako ekvivalent k xDSL.	Poskytovatelia smerujú k ponuke portfólia s rôznymi rýchlosťami, nízkymi i vysokými. Čo do charakteristiky pripojenia poskytujú FWA/WiFi porovnateľný rozsah alternatív k xDSL.
FWA/WiFi užívatelia vo všeobecnosti používajú flat programy a typicky nie sú žiadne dátové obmedzenia.	užívatelia vo všeobecnosti na Slovensku využívajú flat programy a väčšina FWA/WiFi produktov nemá dátové limity.
Na základe posúdenia technických vlastností, cien, tarifných štruktúr a spôsobu používania sa regulačný orgán (ČTÚ) domnieva, že je pravdepodobné, že po zvýšení cien xDSL, by značný podiel xDSL užívateľov prešiel na WiFi. NRA tak došiel k záveru, že FWA/WiFi možno považovať za priamu náhradu za DSL. NRA tiež odvolával sa na dôkazy z prieskumu vykonaného na podporu jej záverov. V prípade, 7% zvýšenia cien xDSL by 75% (71%) bytových (biznis) užívateľov xDSL hľadalo alternatívne technológie. 66% rezidenčných užívateľov (74% biznis) uviedlo, že nemajú osobitnú preferenciu typu technológie. Prieskum tiež zistil, pri podobnom zvýšení cien WiFi, by len 47% firemných zákazníkov prešiel na ponuku s rovnakou kvalitou. ČTÚ vyvodil, a považoval to za dôkaz, že WiFi užívatelia sú spokojní s ich typom a vlastnosťami pripojenia	Aj na Slovensku je silný dôkaz o dopytovej zastupiteľnosti medzi FWA/WiFi a DSL. Obchodné tajomstvo V odpovedi sme tiež predložili prieskum, dokazujúci, že Obchodné tajomstvo Okrem iného sme Úradu predložili výsledky internej kvantitatívnej analýzy, ktorá preukazuje rovnaké výsledky. Viď odôvodnenie k pripomienke č. 1 listu.

Zdroj: ČTÚ workshop pre operátorov, December 2011

Európska Komisia vo svojom rozhodnutí podľa článku 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie voči Telekomunikácia Polska (ďalej „TP“) zaradila na relevantný maloobchodný trh všetky fixné širokopásmové technológie. Situácia na Slovensku je v mnohom podobná. Tabuľka nižšie ukazuje komentáre a argumenty Komisie vo vzťahu k WiFi v poľskom rozhodnutí a sumarizuje situáciu na Slovensku v jednotlivých bodoch. Chceme poznamenať, že Komisia nespravila univerzálnu definíciu „WiFi“ a ani konečné rozhodnutie voči TP neobsahuje detailnú definíciu. Snažili sme sa preto pokryť jednotlivé ustanovenia z rozhodnutia, ktoré sa vzťahujú na WiFi v tom najširšom zmysle, a to menovite wireless LAN siete (WLAN), WiMAX a FWA.

Tabuľka č. 3. WiFi v Poľsku – maloobchodný trh širokopásmového prístupu

Zistenia o WiFi v Poľsku/dôvody zaradenia WiFi na relevantný retailový trh	Stav na Slovensku
WiFi/WLAN technológie umožňujú prístup s rýchlosťami, ktoré sú blízke parametrom DSL a CATV pripojení (bod 44)	WiFi pripojenia na Slovensku poskytujú porovnateľné a vyššie rýchlosti ako DSL prístupy.

Zistenia o WiFi v Poľsku/dôvody zaradenia WiFi na relevantný retailový trh

Stav na Slovensku

Wireline a fixné wireless lokálne prístupové siete (LAN) založené na ETH sú poskytované na celom území krajiny najmä lokálnymi operátormi v menších mestách, alebo v lokalitách., kde nie je dostupná iná sieť (bod 45)

Rovnako ako v Poľsku je aj na Slovensku väčšina providerov aktívna na lokálnej úrovni a WiFi je dominantnou v mnohých oblastiach.

Ostatné technológie sú FTTx, CDMA, WiMAX, FWA a satelit. Tieto siete sú však na začiatku rozvoja a spolu predstavujú len 4.3% všetkých prístupov v Poľsku na konci 2009 (bod 46)

Na Slovensku bolo WiFi, FWA a WiMAX na úrovni okolo 13% podielu všetkých prístupov v roku 2005. A okolo 21% v 2010⁷ t. z., významne viac ako v Poľsku.

Substitúcia medzi DSL, CATV a WLAN nie je možná, ale dopytová zastupiteľnosť je dostatočná pre zaradenie WiFi na relevantný trh (bod 591)

To isté platí aj na Slovensku, čo sme dostatočne preukázali porovnaním produktových vlastností a cien WiFi a xDSL. Dopytová zastupiteľnosť je tiež reflektovaná Obchodné tajomstvo .

Dopytová zastupiteľnosť medzi WLAN a DSL alebo CATV vychádza z podobných cien a charakteristík pripojenia (bod 591)

To isté platí aj na Slovensku, čo sme dostatočne preukázali porovnaním produktových vlastností a cien WiFi a xDSL.

Napriek tomu, že ostatné rozvíjajúce sa siete (vrátane WiMax/FWA) majú zatiaľ limitovaný rozsah a trhový podiel bol v 2009 stále nízky, ich technická charakteristika (prenosová rýchlosť do a vrátane 2 Mbit/s pre WiMAX) sú ceny porovnateľné, alebo aj lepšie ako na xDSL alebo CATV (bod 592)

To isté platí aj na Slovensku, čo sme dostatočne preukázali porovnaním produktových vlastností a cien WiFi a xDSL.

10. 2. 2. 4 Fixný bezdrôtový širokopásmový prístup (FWA, WiFi) (s. 26, prvý a druhý odsek)

„Toto pripojenie je totiž vysoko citlivé na zlé poveternostné podmienky, vplyvom ktorých sa výrazne zhoršuje kvalita pripojenia, čomu zodpovedá aj výrazne nižšia cena týchto pripojení, ktorá odzrkadľuje uvedené kvalitatívne nedostatky. WiFi má nízky výkon EIRP (effective isotropic radiated power) na úrovni maximálne 100 mili-Watt s dosahom do 100 metrov (napr. FWA technológia má výkon mnohonásobne vyšší).“

„Úrad z vyššie uvedených dôvodov preto nepovažuje širokopásmový prístup poskytovaný prostredníctvom technológie WiFi za zastupiteľný s technológiou xDSL.“

Návrh ST:

ST navrhuje upraviť znenie v prvom odseku nasledovne: *„Toto pripojenie je totiž citlivé na zlé poveternostné podmienky, vplyvom ktorých sa zhoršuje kvalita pripojenia, čomu zodpovedá aj nižšia cena týchto pripojení, ktorá odzrkadľuje uvedené kvalitatívne nedostatky. Úrad napriek uvedenému považuje širokopásmový prístup poskytovaný prostredníctvom technológie WiFi za zastupiteľný s technológiou xDSL, resp. ostatnými širokopásmovými technológiami, pretože maximálna hranica EIRP je celoeurópsky harmonizovaná v spektre 2-2.4 GHz a sama o sebe nehovorí nič o zastupiteľnosti na maloobchodnom trhu. Podľa SMP Pokynov*

⁷ Obsahuje aj satelit, ktorý však predstavuje zanedbateľných 0,04 % v roku 2010 všetkých prístupov

Komisie technické vlastnosti a charakteristika jednotlivých technológií nie sú rozhodujúce nakoľko neovplyvňujú praktické rozdiely v zákazníckom využívaní.⁸

ST navrhuje znenie v druhom odseku zmeniť nasledovne: „*Úrad z vyššie uvedených dôvodov preto považuje širokopásmový prístup poskytovaný prostredníctvom technológie WiFi za zastupiteľný s technológiou xDSL, resp. ostatnými širokopásmovými technológiami.*“

Odôvodnenie:

Úradom uvádzaná maximálna vzdialenosť sa javí ako neodôvodnene krátka a navyše, nie je nám zrejmé, aký negatívny účinok na kvalitu služby to môže mať. Pre efektívne poskytovanie služby stačí, ak operátor bezdrôtovo prepojí väčší komplex a odtiaľ to zvedie napr. cez ETH. Dávame do pozornosti napríklad českého regulátora, ktorý považuje WiFi za priamo zastupiteľný produkt s DSL napriek existencií rovnakého maximálneho EIRP s tým rozdielom, že podľa neho je dosah WiFi 4-6 km. Máme za to, že úrad nepreukázal dostatočne také rozdiely medzi WiFi a DSL, ktoré spôsobujú zákazníkovi nižšiu kvalitu čo ho užívateľskej skúsenosti a jeho preferencií.

Máme za to, že Úrad dospel pri vyhodnocovaní zastupiteľnosti WiFi k záveru opačnému ako je objektívna realita, a to z nasledovných dôvodov:

- nevyhodnotil všetky kritéria zastupiteľnosti,
- nevyhodnotil kritéria, ktoré vyhodnocoval pri iných technológiách, napr. objemy sťahovania dát a vice versa, že na WiFi neuplatnil kritéria ako pri iných technológiách,
- nezhodnotil význam lokálnych a regionálnych operátorov,
- tie, ktoré vyhodnotil, nie sú vyhodnotené správne a vo vzájomnej súvislosti.

Rovnako platia všetky naše pripomienky, uvedené vyššie v časti o zastupiteľnosti WiFi.

11. 2. 2. 5 Mobilný širokopásmový prístup (s. 26, posledný odsek)

„Je potrebné zohľadniť všetky dôležité faktory, ktoré vplývajú na zastupiteľnosť mobilného prístupu k prístupu prostredníctvom xDSL z pohľadu koncového užívateľa. Užívateľa zaujímajú parametre služby, ako je cena, stabilita pripojenia, maximálna rýchlosť prenosu dát v smere k užívateľovi, ako aj od užívateľa, reálne dosahovaná rýchlosť prenosu dát, prípadné dátové limity, či obmedzenia, zriaďovacie náklady služby a podobne.“

Návrh ST:

ST navrhuje, aby Úrad prehodnotil celú stať o zastupiteľnosti mobilného prístupu a použil rovnaké skúmané kritéria na všetky dostupné technológie.

Odôvodnenie:

Úrad vymenúva určité parametre potrebné na zistenie potenciálnej zastupiteľnosti mobilného prístupu. Pýtame sa však, prečo neboli jednotlivé demonštratívne vymenované kritéria v rovnakej kvalite a rozsahu vypracované aj na ostatných technológiách.

12. 2. 2. 5 Mobilný širokopásmový prístup (s. 27, časť z prvého odseku)

„Z uvedeného vyplýva, že mobilný širokopásmový prístup je využívaný príležitostne, resp. obmedzene a je skôr doplnkovou službou umožňujúcou mobilitu užívateľa, alebo alternatívu prístupu na internet s nižšou kvalitou.“

Návrh ST:

Žiadame, aby vypustil z textu analýzy uvedené konštatovanie, nakoľko sa nezakladá na reálnom podklade.

⁸ Para 45 - Although the aspect of the end use of a product or service is closely related to its physical characteristics, different kind of products or services may be used for the same end. For instance, consumers may use dissimilar services such as cable and satellite connections for the same purpose, namely to access the Internet. In such a case, both services (cable and satellite access services) may be included in the same product market

Odôvodnenie:

Vyjadrenie Úradu, ktoré aj tak považujeme za skreslené a nezaložené na objektívnom dôkaze, ktorý by zohľadnil správanie jednotlivých skupín používateľov xDSL a FTTx (priemerná spotreba je výrazne skreslená malou skupinou heavy userov na xDSL), vychádza z roku 2010. Momentálne sme v roku 2012 a všetci mobilní operátori už poskytujú dátovo neobmedzené programy, resp. programy s kapacitou prenosu dát, akú neprekročí ani podstatný počet užívateľov na xDSL⁹. Napríklad, v začiatkoch poskytovania prístupu cez xDSL taktiež neexistovali dátovo neobmedzené programy a v priebehu času ich už poskytuje každý xDSL operátor. Takisto ceny xDSL v čase neustále klesali, čo je zapríčinené konkurenčným tlakom. Presne to isté sa deje aj na mobilnom trhu, Berúc do úvahy princíp *forward looking based approach* ST navrhuje, aby toto znenie bolo nahradené analýzou aktuálneho stavu, aby sa zohľadnila aktuálna trhová situácia, predikcia trhového vývoja, uplatňovaných cien. V opačnom prípade si Úrad protirečí, keď na strane 26 uvádza, že „do konca roka má spoločnosť ST, a.s. v pláne pokrývať vysokorychlostnou nadstavbou HSPA+ 60 % populácie. Plán na rozšírenie pokrytia pre rok 2012 hovorí až o 80 % populácie v pokrytí siete. To naznačuje vysoký konkurenčný potenciál mobilného širokopásmového prístupu.“

13. 2. 2. 5 Mobilný širokopásmový prístup (s. 27, posledný odsek)
--

„Z porovnaní vo vyššie uvedenej tabuľke vyplýva, že ponuky mobilného širokopásmového prístupu sú cenovo porovnateľné len v prípade programov s dátovými limitmi, resp. FUP na úrovni 6-10 GB mesačne. Maximálne teoretické rýchlosti sťahovania, ako aj odosielania dát sú síce výrazne vyššie, reálne sa však približujú parametrom porovnateľnej služby Turbo 2, poskytovanej prostredníctvom technológie xDSL. Najaktuálnejšia ponuka mobilných prístupov naznačuje postupné zvyšovanie prevádzky pri pohľade smerom do budúcnosti vzhľadom na neustále sa zvyšujúce nároky užívateľov, ako aj pokrok v oblasti internetových aplikácií, Úrad predpokladá, že je možné očakávať výrazný nárast objemov prevádzky aj v prípade prístupov v pevnej sieti, či už prostredníctvom technológie xDSL, alebo prostredníctvom FTTx. Súčasné dátové limity ponúkané poskytovateľmi mobilných širokopásmových prístupov, ktoré začnú koncoví užívatelia využívať až v horizonte do 2 rokov (najvyužívanejšia doba viazanosti je 24 mesiacov) sa začnú približovať objemom prevádzky nameranej v pevnej sieti prostredníctvom xDSL technológie už v roku 2010. V tom čase však budú objemy prevádzky aj v pevnej sieti s veľkou pravdepodobnosťou na oveľa vyššej úrovni. Úrad preto nepredpokladá výrazné zblížovanie užívateľského správania, ktoré sa medzi porovnávanými technológiami v súčasnosti výrazne odlišuje.“

Návrh ST:

ST žiada navrhovaný text upraviť nasledovne: „Z porovnaní vyplýva, že ponuky mobilných širokopásmových prístupov sú cenovo porovnateľné, alebo aj výhodnejšie ako DSL produkty. Síce len v prípade programov s dátovými limitmi, resp. FUP na úrovni 6-10 GB mesačne, avšak rovnaký objem dát prenáša podstatná časť zákazníkov xDSL. Maximálne proklamované prenosové rýchlosti sú síce výrazne vyššie, reálne sa však približujú parametrom porovnateľnej služby Turbo 2, poskytovanej prostredníctvom technológie xDSL. Najaktuálnejšia ponuka mobilných flatových prístupov naznačuje reakciu operátorov na konštantne zvyšujúce sa nároky na prevádzku pri pohľade smerom do budúcnosti vzhľadom na neustále sa zvyšujúce nároky užívateľov, ako aj pokrok v oblasti internetových aplikácií, Úrad predpokladá, že je možné očakávať výrazný nárast objemov prevádzky aj v prípade prístupov v pevnej sieti, či už prostredníctvom technológie xDSL, alebo prostredníctvom FTTx. Súčasné dátové limity ponúkané poskytovateľmi mobilných širokopásmových prístupov (resp. prenosové objemy) sú porovnateľné s objemom prevádzky nameranej v pevnej sieti prostredníctvom xDSL technológie v prípade väčšiny užívateľov xDSL. Úrad v horizonte budúcich 2 – 3 rokov očakáva, že objemy prevádzky v pevnej sieti s veľkou pravdepodobnosťou na oveľa vyššej úrovni ako pri mobilných širokopásmových prístupoch len pri minoritnej skupine užívateľov xDSL a FTTx, a že sa objemy prenesených dát priblížia pevným sieťam. Úrad predpokladá výrazné zblížovanie užívateľského správania u väčšiny užívateľov mobilného a xDSL širokopásmového prístupu a nepredpokladá to iba pri tak minoritnej skupine heavy userov na xDSL a FTTx, pri ktorých sa objem prenesených dát medzi porovnávanými technológiami v súčasnosti výrazne odlišuje. Pri väčšine užívateľov mobilného širokopásmového prístupu a xDSL je možné očakávať výrazné zblížovanie.“

⁹ <http://www.orange.sk/web/internet/internet-so-sebou.html> alebo <http://www.telekom.sk/osobne/internet/mobilny-internet/programy/>

Odôvodnenie:

To isté ako k pripomienke ST č. 12. Ďalej žiadame, aby Úrad zohľadnil súčasný stav ponuky mobilných prístupov, keďže throwá situácia sa v porovnaní so zisteniami z roku 2010 radikálne zmenila.

Obchodné tajomstvo

14. 2. 2. 5 Mobilný širokopásmový prístup (s. 29, posledný odsek)
--

„Hypotetické testy zastupiteľnosti tiež podporili tieto tvrdenia, nakoľko sa nepreukázala väčšia vôľa využívateľov fixného prístupu prejsť v prípade trvalého zvýšenia ceny na mobilný prístup.“

Návrh ST:

Uvedené tvrdenie sa nezakladá na pravde, a preto ho žiadame z analýzy vypustiť.

Odôvodnenie:

Hypotetický test zastupiteľnosti vyšiel ST pozitívne pre väčšinu xDSL užívateľov a poskytovaných služieb. Úrad by mal pri objektívnom zhodnotení situácie prísť k rovnakému záveru.

15. 2. 2. 5 Mobilný širokopásmový prístup (s. 30, prvý odsek)
--

Návrh ST:

Žiadame Úrad o doplnenie uvedeného odseku o nasledovné objektívne zistenie: *„Napriek nižšej penetrácii predstavuje mobilný širokopásmový prístup významný prostriedok pre takmer 35 % užívateľov širokopásmového prístupu na Slovensku. Určujúcim pre zastupiteľnosť s pevným širokopásmovým prístupom je práve vysoký podiel na všetkých širokopásmových prístupoch, pretože penetrácia je nízka nielen v prípade mobilného širokopásmového prístupu, ale aj v prípade širokopásmového prístupu poskytovaného výlučne prostredníctvom typicky fixných prístupových infraštruktúr.“*

Obchodné tajomstvo

Odôvodnenie:

Na splnenie všetkých podstatných znakov svedčiacich o zastupiteľnosti mobilného širokopásmového prístupu, ktoré boli rozhodujúce v prípade Rakúska, sme Úradu v minulosti viackrát upozorňovali opakovanými podaniami. Rakúsky regulátor úroveň penetrácie neoznačil za rozhodujúce kritérium preto, aby tento typ prístupu považoval za zastupiteľný s xDSL prístupom a ani doplnkové služby typu IPTV, ktoré navyše nie sú primárnym predmetom tejto analýzy. Rozhodujúci je širokopásmový prístup k internetu. Komisia došla k záveru, že mobilné širokopásmové služby v Rakúsku vytvárajú efektívny konkurenčný tlak na pevné širokopásmové služby.¹⁰ K získaniu tohto presvedčenia Komisiu viedli predovšetkým nasledujúce skutočnosti prítomné na rakúskom širokopásmovom trhu, ktoré rakúsky národný regulátor prezentoval vo svojej štúdii ("RTR štúdia"):¹¹ (i) porovnateľná technologická výkonnosť mobilného a pevného širokopásmového prístupu založeného na DSL a káblových technológiách; (ii) porovnateľné ceny pevného a mobilného širokopásmového prístupu; (iii) vysoké pokrytie mobilným širokopásmovým prístupom; a (iv) porovnateľné využitie pevných a mobilných širokopásmových služieb.¹² Ako sme uviedli v liste č. 14259/SRZ/2010 zo dňa 9.4.2010 ďalej, všetky tieto skutočnosti typické pre širokopásmový trh v Rakúsku sú prítomné aj na širokopásmovom trhu na Slovensku a v súčasnosti sa tento trend iba výrazne potvrdzuje.

¹⁰ Ib idem - strana 9.

¹¹ RTR štúdia: "Der österreichische Breitbandmarkt – aus Sicht der Nachfrager im Jahr 2009".

¹² List Komisie zo 7. decembra 2009 týkajúci sa prípadu AT/2009/0970: Veľkoobchodný širokopásmový prístup v Rakúsku – späťvzatie vážnych pochybností a pripomienok podľa čl. 7(3) Smernice č. 2002/21/EC - strana 9.

16. 2. 2. 5 Mobilný širokopásmový prístup (s. 30, druhý a štvrtý odsek)

„Na základe uvedeného úrad konštatuje, že porovnávané služby disponujú neporovnateľnými kvalitatívnymi parametrami.

Mobilný širokopásmový prístup preto nie je súčasťou relevantného trhu a nepovažuje sa za substitút širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL.“

Návrh ST:

Žiadame preformulovať prvú uvádzanú vetu nasledovne: *„Porovnávané služby disponujú neporovnateľnými kvalitatívnymi parametrami iba pri minoritnej skupine heavy userov na xDSL technológii.“*

V súlade s tým žiadame preformulovať záverečné hodnotenie: *„Mobilný širokopásmový prístup preto je súčasťou relevantného trhu a považuje sa za substitút širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL, resp. ostatných širokopásmových technológií.“*

Odôvodnenie:

Obchodné tajomstvo

Obchodné tajomstvo

Všetky vyššie uvádzané skutočnosti svedčia v prospech zastupiteľnosti mobilnej technológie s DSL technológiou, resp. aj s ostatnými širokopásmovými technológiami, a preto žiadame Úrad, aby tieto skutočnosti a dôkazy doplnil do svojej analýzy, zbral ich do úvahy a prehodnotil svoje závery o nezastupiteľnosti s ostatnými technológiami. ST tvrdí, že Úrad vôbec nepostupoval v súlade s forward looking approach, nevykonal ani komplexné štrukturálne zhodnotenie relevantného trhu, založené na základe existujúcich trhových podmienok ako je požadované v rámci príslušného európskeho regulačného rámca.¹³ SMP Pokyny požadujú, "[...] Národné regulačné orgány by mali stanoviť (určiť), či je trh perspektívne konkurenčný, a teda či je prípadný nedostatok efektívnej hospodárskej súťaže trvalým javom, so zohľadnením očakávaného alebo predpokladaného trhového vývoja v priebehu primeranej doby." TÚSR uvádza, že sa zvyšuje dôležitosť mobilného širokopásmového pripojenie: "Význam mobilného širokopásmového pripojenia v posledných rokoch vzrástol. Počet maloobchodných prístupov v mobilnej sieti k 30. júnu 2010 predstavoval takmer 35% vo vzťahu ku všetkým pevným širokopásmovým prístupom." TÚSR analyzoval dostupnosť 3G mobilných sietí a ich roll-out v posledných rokoch a zároveň pripomenul, že: "Podľa informácií Orange, 3G - UMTS sieť podporuje maximálne teoretické prenosové rýchlosti až 14,4 Mbps pokrýva 68% populácie." "Mobilná sieť ST zahŕňa infraštruktúru s maximálnou teoretickou rýchlosťou prenosu 5.3/1.8 Mbps (FLASH-OFDM) alebo 7.2/1.46 Mbps pre 3G s HSDPA a HSUPA, pokrývajúce 42% populácie. Od 24. marca 2011, ST komerčne spustil 3G sieť HSPA + vrstvu. Táto technológia umožňuje prenos s technologickou hranicou 21,8 Mbps. Počas terénnych meraní, priemerné namerané hodnoty boli 20,1 Mbps na mieste a približne 14 Mbps v pohybe. Postupne, HSPA bude implementovaná v celej sieti. Do konca roka ST plánuje dosiahnuť pokrytie HSPA 60% populácie." Vo svetle týchto zistení, Úrad konštatuje, že "to znamená vysoký konkurenčný potenciál mobilného širokopásmového prístupu." ST víta tento záver, pretože odráža význam mobilného pripojenia na slovenskom trhu v minulosti i súčasnosti, rovnako ako to, že má veľký potenciál v blízkej budúcnosti. Avšak Úrad nevezala tieto fakty do úvahy pri posudzovaní jeho zastupiteľnosti s DSL. ST vyzýva Úrad, aby v tejto analýze prijal a aplikoval forward looking approach, obzvlášť berúc do úvahy budúci roll out sietí a podľa toho zodpovedajúcim spôsobom upravil svoje závery o zastupiteľnosti. Berúc do úvahy vyššie uvedené, ST je pevne presvedčený, že mobilný širokopásmový prístup tvorí súčasť toho istého relevantného trhu ako pevné širokopásmové technológie.

¹³ Východiskom určovania trhov v tomto odporúčaní je vymedzenie pojmu maloobchodných trhov na základe perspektívy do budúcnosti, pričom sa zohľadňuje zameniteľnosť strany dopytu a strany ponuky. Viď ďalší recitál 6 alebo Vysvetľujúce memorandum k Odporúčaniam 2007, časť 2.1.

17. 2.5.1 Samozásobovanie (s. 38, posledný odsek)

„Vertikálne integrované firmy, ktoré poskytujú veľkoobchodné služby iným operátorom, poskytujú rovnaké služby svojim maloobchodným divíziám. Úrad pokladá tzv. Self-supply za súčasť produktového trhu, ale len zastupiteľných technológií na veľkoobchodnej úrovni.“

Návrh ST:

ST navrhuje preformulovať uvedený odsek nasledovne: *„Za vertikálne integrované firmy je potrebné považovať aj spoločnosti, ktoré neposkytujú veľkoobchodné služby iným operátorom, hoci by mohli, ale vyhradzujú si vlastnú technológiu výlučne pre poskytovanie služieb svojim maloobchodným divíziám. Ponuku a dopyt na veľkoobchodnej úrovni vytvárajú aj spoločnosti, ktoré si budujú širokopásmovú infraštruktúru výlučne pre poskytovanie vlastných maloobchodných služieb, a preto je potrebné do úvahy vziať všetky technológie zastupiteľné na maloobchodnej úrovni. Úrad preto pokladá tzv. self-supply za súčasť produktového trhu všetkých zastupiteľných technológií tak na maloobchodnej ako aj na veľkoobchodnej úrovni. Definície oboch trhov sú z ponukového a dopytového hľadiska úplne symetrické, pretože veľkoobchodný dopyt a ponuka sú len dopytom a ponukou v plnej miere odvodenou od maloobchodného dopytu a ponuky.“* ST zároveň žiada Úrad o doplnenie tejto časti o analýzu nepriamych vplyvov na veľkoobchodný trh v súlade s pripomienkou ST č. 2: *„Regulátor by mal zohľadniť nepriame vplyvy už pri vecnom vymedzení veľkoobchodného trhu, tzn. tento prístup by mal byť vykonaný na základe skúmania nepriamych vplyvov z maloobchodného trhu na veľkoobchodný trh vhodnou aplikáciou SSNIP testu, a to nasledovne:¹⁴*

1) Veľkoobchodní odberatelia by v prípade hypotetického zvýšenia veľkoobchodných cien v rozsahu 5-10 % boli nútení zvýšiť maloobchodné ceny na základe pomeru maloobchodnej a veľkoobchodnej ceny. Čím je väčší podiel veľkoobchodnej ceny na maloobchodnej cene, tým sa zvyšuje pravdepodobnosť, že dôjde k zvýšeniu maloobchodnej ceny.

2) „Musí existovať dostatočná zastupiteľnosť na strane ponuky k službám na maloobchodnej úrovni, založená na nepriamom tlaku, ktorý môže spôsobiť zvýšenie veľkoobchodnej ceny nevýnosným (predpokladá všeobecnú analýzu sily alternatívnych spôsobov poskytovania širokopásmového prístupu: mobilný širokopásmový prístup, FWA/WiFi, CATV a pod.).

3) Zákazníci veľkoobchodných odberateľov by v značnej miere neprešli k ponuke maloobchodných služieb integrovaného hypotetického monopolistu, a to najmä v prípade, že by v prípade zvýšenia veľkoobchodnej ceny sám nezvyšil svoje vlastné maloobchodné ceny.

Úrad by mal s ohľadom na úroveň súťaže na maloobchodnom trhu zohľadniť nepriame vplyvy z maloobchodného trhu už vo fáze vymedzenia veľkoobchodného trhu. Nie je absolútne žiadny dôvod a priori vylučovať z vymedzenia trhu akékoľvek zastupiteľné maloobchodné služby (self-supply), pri ktorých sa môže preukázať, že majú dopad na správanie trhových subjektov na veľkoobchodnom trhu. Berúc do úvahy postup vyhodnocovania účinkov nepriameho vplyvu konkurencie na maloobchodnom trhu na vymedzovaný veľkoobchodný trh by mal Úrad všetky tri podmienky kladené stanovené Komisiou na vykonanie SSNIP testu. Finálne vyhodnotenie nepriamych vplyvov by malo byť prevedené na všetkých technológiách prítomných na maloobchodnom trhu, ktoré vzhľadom na svoj význam/trhový podiel majú potenciál ovplyvniť správanie podnikov na veľkoobchodnom trhu. Preto by mal Úrad jednoznačne uvažovať s CATV, FWA/WiFi a aj mobilnými sieťami.

ST je presvedčený, že ak by Úrad relevantne posúdil nepriame vplyvy konkurencie prenášané z maloobchodného trhu na veľkoobchodný, dospel by k záveru, že vplyv CATV a FWA/WiFi a mobilný širokopásmový prístup sú natoľko silné, že významným spôsobom obmedzuje voľnosť ST pri nastavovaní veľkoobchodných cien. Z tohto dôvodu by mal Úrad zaradiť do vecného vymedzenia veľkoobchodného trhu aj self-supply zo strany FWA/WiFi a CATV a mobilného širokopásmového prístupu.“

Odôvodnenie:

ST sa v plnej miere pridíža svojho odôvodnenia uvedeného v liste č. 44015/SRZ/2010 zo dňa 24.9.2010, ktorý Úradu predložilo v rámci analýzy fyzického prístupu, ktoré sa však v plnej miere vzťahuje aj na veľkoobchodný širokopásmový prístup. Pri zúženej definícii veľkoobchodného trhu je vyhodnocovanie súťaže na maloobchodnej úrovni úplne zbytočné.

¹⁴ Tieto podmienky je možné nájsť v množstve pripomienok Komisie k analýzám jednotlivých štátov, napr. k holandskej analýze z roku 2005 (NL/2005/0281), k britskej z roku 2007 (UK/2007/0733) alebo k finskej z roku 2009 (FI/2009/0900). Uvedené sú aj v dokumente BEREC Report on Self supply z marca 2010 (BoR (10) 09).

18. 2. 5. 2 Bitstream – 2. 5. 4 Optické siete (s. 39 – 45)
--

Návrh ST:

ST navrhuje, aby Úrad tieto časti z analýzy vymazal, nakoľko v prípade zobrať do úvahy všetkých zastupiteľných infraštruktúr zastupiteľných na maloobchodnej úrovni už nie je potrebné skúmať zastupiteľnosť na veľkoobchodnej úrovni. Definície oboch trhov by mali byť symetrické. V prípade asymetrickej definície veľkoobchodného trhu Úrad ignoruje významnejšiu časť veľkoobchodnej ponuky a dopytu založenú na samozásobovaní (self-supply), prostredníctvom ktorej podniky poskytujú širokopásmové služby prevažnej väčšine užívateľov širokopásmového prístupu v Slovenskej republike.

Odôvodnenie:

Zameranie sa Úradu výlučne na technológie, prostredníctvom ktorých sa už poskytuje veľkoobchodný širokopásmový prístup je absurdné a vedie k účelovo skreslenému závere o dominancii ST, ktorý je v rozpore so skutočnou situáciou. Táto časť analýzy je navyše plná nesprávnych informácií. Ceny veľkoobchodného širokopásmového prístupu poskytovaného prostredníctvom siete ST a ich pokles sú opísané a porovnané nesprávne. Pokiaľ ide o veľkoobchodný širokopásmový prístup poskytovaný prostredníctvom infraštruktúry pre káblovú televíziu, túto ERG vo svojom spoločnom stanovisku k širokopásmovému prístupu zo 4. 4. 2004 doplnenom 25.5.2005 došlo k záveru, že tento je potrebné považovať za plne zastupiteľný veľkoobchodný širokopásmový prístup s xDSL. Navyše, ak sa neposkytuje veľkoobchodne, je nutné stále počítať so self-supply, inak si Úrad sám odporuje.

19. 2.6. Územné vymedzenie veľkoobchodného trhu č. 5 (s. 45 – 50)

Návrh ST:

Obchodné tajomstvo

Odôvodnenie:

To isté, ako k pripomienke ST č. 20.

20. 2. 6. 2 Závety vymedzenia veľkoobchodného trhu č. 5 (s. 52)

Návrh ST:

Túto časť analýzy je potrebné podstatne prepracovať v súlade s reálnou situáciou na tomto relevantnom trhu. Trh je typický vysokým stupňom súťaže založenej na infraštruktúre a s geografickými odlišnosťami.

Odôvodnenie:

Tovarový relevantný trh veľkoobchodného fyzického prístupu môže byť správne definovaný a analyzovaný výlučne za predpokladu, že sa do úvahy zoberie reálna situácia na súvisiacom maloobchodnom trhu a vlastné veľkoobchodné dodávky (self-supply) všetkých podnikov, nielen ST.

Na túto skutočnosť ST upozornila Úrad vo svojich viacerých predchádzajúcich listoch, no najmä vo svojom liste č. 44015/SRZ/2010 zo dňa 24. 9. 2010. Úrad nechal správne a dostatočne do úvahy situáciu na súvisiacich maloobchodných trhoch, a vylúčil vlastné veľkoobchodné dodávky veľkoobchodných podnikov, pričom prihliadol výlučne na vlastné dodávky ST. Analýza situácie na

nadväzujúcich maloobchodných trhoch, resp. posúdenie jej vplyvu na veľkoobchodný dopyt v analýze je nesprávna a nedostatočná, a keďže dopyt na veľkoobchodnom trhu je iba dopytom odvodeným od dopytu na nadväzujúcom maloobchodnom trhu, nie je možné ani dostatočne zhodnotiť potrebu navrhovať akékoľvek povinnosti, ktoré majú tento dopyt stimulovať, a teda nie je možné posúdiť ani to, či akékoľvek navrhované povinnosti nejako prispievajú k prospechu koncových užívateľov alebo neprispievajú a ani, či ich uloženie bude v rovnováhe s tým, nakoľko zaťažujú povinný podnik.

Skutočnosť, že pri definovaní a analýze veľkoobchodného relevantného trhu treba zobrať do úvahy reálnu situáciu na súvisiacich maloobchodných trhoch/konkurenčný tlak na maloobchodných trhoch, potvrdzuje rozhodovacia prax iných regulačných úradov a Komisie. Napríklad, britský regulačný úrad pri definovaní relevantných trhov vychádza z toho, že veľkoobchodný trh treba zadefinovať tak široko, ako to dovoľuje zastupiteľnosť na strane dopytu na maloobchodnom trhu. V dôsledku tohto prístupu Ofcom zahrnul na veľkoobchodný trh širokopásmového prístupu nielen prístup založený na technológii DSL, ale aj prístup prostredníctvom káblových rozvodov. Ofcom zdôrazňuje, že nie je treba vykonávať analýzu ohľadom praktickej, technickej alebo ekonomickej realizovateľnosti takého veľkoobchodného prístupu prostredníctvom káblových rozvodov.¹⁵ Komisia sa vyjadrila obdobne aj ohľadom možnosti zobrať do úvahy nepriamy konkurenčný tlak na maloobchodných trhoch už pri definícii veľkoobchodného trhu.¹⁶ Komisia zdôraznila, že na konkurenčný tlak na maloobchodnom trhu je potrebné prihliadať najneskôr pri určení toho, či podnik má významné postavenie na trhu.¹⁷

Obchodné tajomstvo

¹⁵ Por. napr. rozhodnutie Komisie zo dňa 5. februára 2004 vo veci UK/2003/0032, ako aj rozhodnutie Komisie zo dňa 1. októbra 2010 vo veci UK/2010/1123

¹⁶ Rozhodnutie Komisie zo dňa 5. februára 2004 vo veci UK/2003/0032: "Komisia uznáva že prístup Ofcom-u k definovaniu veľkoobchodného trhu na základe súťažných podmienok na nadväzujúcom maloobchodnom trhu nie je v zásade v rozpore s metodológiou stanovenou v odporúčaní a v usmernení o trhovej analýze a posudzovaní významného vplyvu"

¹⁷ "Rozhodnutie Komisie zo dňa 5. februára 2004 vo veci UK/2003/0032: Komisia navyše usudzuje nepriame cenové prekážky by mali byť vzaté do úvahy v štádiu posudzovania významného vplyvu."

Obchodné tajomstvo

Posudzovanie zastupiteľnosti prezentované Úradom v Analýze nie je konzistentné – pri niektorých službách posudzuje Úrad pokrytie (optika), niekde penetráciu (CATV), niekde konkurencieschopnosť služby vo všeobecnosti (FWA), niekde kvalitu (WiFi), niekde podiel služby na trhu širokopásmového prístupu (satelit), ale nehodnotí všetky kritériá pri jednotlivých technológiách spoločne.

21. 3.2. Významný podnik (s. 56 až 78)

Návrh ST:

Túto časť analýzy je potrebné podstatne prepracovať v súlade s reálnou situáciou na tomto relevantnom trhu. Trh je typický vysokým stupňom súťaže založenej na infraštruktúre s podstatnými geografickými odlišnosťami.

Odôvodnenie:

Platí to isté, čo sme uviedli v predchádzajúcich pripomienkach a vyjadreniach k infraštruktúre ST.

22. 3.2.1 Veľkosť podnikov (s. 57, prvý odsek)

„Spoločnosť ST, a.s. vlastní celoplošnú elektronickú komunikačnú sieť, ...“

Návrh ST:

Žiadame Úrad, aby prvú vetu tohto odseku zmenil nasledovne: „Spoločnosť ST vlastní sieť, ktorá pokrýva približne (Obchodné tajomstvo) a nie je dominantnou širokopásmovou infraštruktúrou na väčšine územia Slovenskej republiky.“

Odôvodnenie:

Platí to isté, čo sme uviedli v predchádzajúcich pripomienkach a vyjadreniach k infraštruktúre ST.

23. 3. 2. 4 Zodpovedajúca vyjednávací sila na strane dopytu (s. 70 – 73)

Úrad sa domnieva, že vyjednávací pozícia alternatívnych poskytovateľov vo vzťahu k veľkoobchodnému širokopásmovému prístupu (ďalej len „BSA“) je slabá v porovnaní s postavením ST. Toto tvrdenie je pravdepodobne postavené na základe dvoch hlavných argumentov:

- názor, že na Slovensku je relatívne nízky záujem o veľkoobchodné produkty širokopásmového prístupu (ďalej len „produkty BSA“) ¹⁸ a
- posúdenie veľkoobchodných cien širokopásmového prístupu ST, ktoré sa podľa Úradu v priebehu času podstatne nezmenili. ¹⁹

Návrh ST:

ST navrhuje preformulovať celú túto stať v súlade s nasledovnými skutočnosťami:

Úrad uvádza, že je relatívne nízky záujem o veľkoobchodné služby širokopásmového prístupu (ďalej len „služby BSA“) a že toto poukazuje na to, že vyjednávací pozícia alternatívnych poskytovateľov je slabá. ST nesúhlasí s týmto názorom.

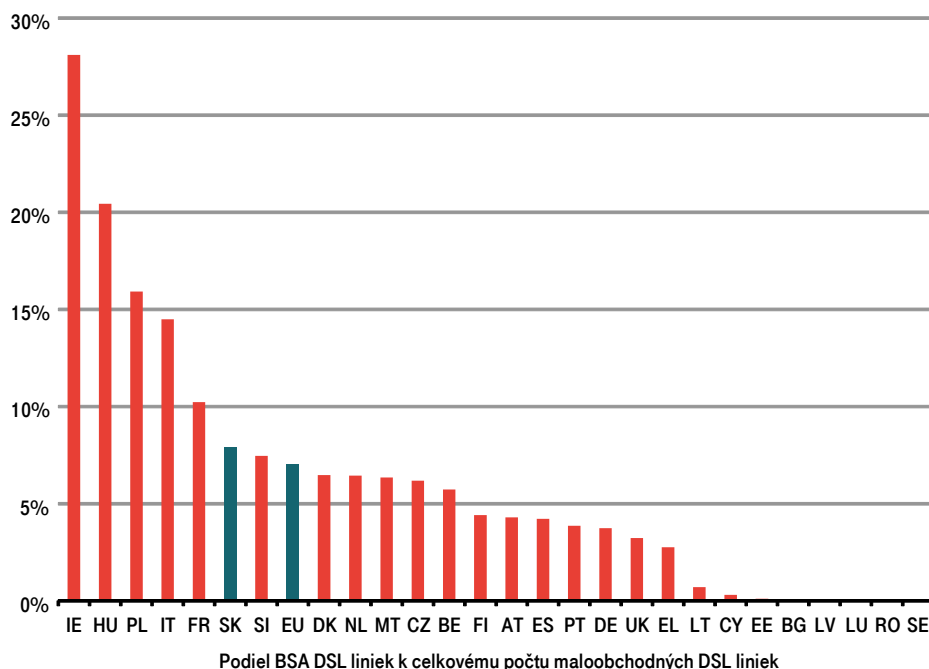
Obchodné tajomstvo

¹⁸ Analýza veľkoobchodného relevantného trhu č. 5, s. 73

¹⁹ Analýza veľkoobchodného relevantného trhu č. 5, s. 70

²⁰ Súčasná podoba služieb BSA vyžaduje pre dodanie širokopásmového pripojenia pre koncových užívateľov, aby si veľkoobchodný partner zakúpil prístup (ADSL Partner) a IP transport (ISP Gate)

Graf č. 9 Podiel veľkoobchodných DSL liniek na celkových maloobchodných DSL liniek v EÚ (január 2010)

Zdroj: ST podľa 15. implementačnej správy EK

- ST má dnes 13 veľkoobchodných partnerov

Obchodné tajomstvo

Vývoj cien na BSA ST v čase

Pri hodnotení vyjednávacej sily veľkoobchodných partnerov ST, sa Úrad opiera o vyhodnotenie cien BSA ST s tým, že sa jedná o rozhodujúci aspekt vyjednávacej sily daného podniku.²² Úrad sa pozerá na ceny vybraných veľkoobchodných produktov (ADSL Partner 2 / ADSL Partner 2 Naked a ISP Gate) v období od 30. júna 2009 do 26. októbra 2011. Zdá sa, že Úrad naznačuje, že nedošlo k žiadnym významným zmenám v cenách ST počas hodnoteného obdobia.²³ ST zásadne nesúhlasí s týmto tvrdením a to ako koncepčne, tak aj vo veci samej.

ST má niekoľko koncepčných námietok súvisiacich s metodikou Úradu:

- Po prvé, ST považuje za zavádzajúce, že Úrad založil svoju analýzu len na vybrané produkty BSA. Vhodnejšie riešenie by bolo analyzovať vývoj cien naprieč celým portfóliom veľkoobchodných produktov.
- Po druhé, ak sa Úrad rozhodol zamerať na vybrané produkty, nie je nám jasné, prečo sa regulátor rozhodol pozrieť na ADSL Partner 2 (ADSL Partner 2 Naked), ktorý predstavuje

Obchodné tajomstvo

²² Analýza veľkoobchodného relevantného trhu č. 5, s. 70

²³ Analýza veľkoobchodného relevantného trhu č. 5, s. 70

Obchodné tajomstvo

- Napokon, ST konštatuje, že súčasná štruktúra jej produktov BSA vyžaduje, aby si veľkoobchodný partner kúpil ako ADSL Partnera tak aj ISP Gate, aby bol schopný poskytovať maloobchodným zákazníkom širokopásmové pripojenie. Preto by sa Úrad mal pozrieť na zmeny cien v rámci oboch veľkoobchodných produktov, ako ich analyzovať jednotlivo.

Obchodné tajomstvo

Obchodné tajomstvo

Úrad tiež kritizuje, že nedošlo k žiadnym zmenám v jednorazových inštalačných poplatkoch pri ST produktoch BSA počas posudzovaného časového obdobia. Avšak ST to považuje za irelevantné. Pre obidva ADSL Partner 2 a ADSL Partner 2 Naked inštalačné poplatky sú (a boli) prakticky nulové, vo výške € 0,03.

Obchodné tajomstvo

Dôkazy vyššie uvedené jasne ukazujú, že ceny ST služieb BSA sa výrazne znižovali v priebehu doby. Okrem toho, je veľký dopyt po BSA a jeho význam v celkovom portfóliu DSL priebežne narastá. Preto, ST považuje závery Úradu vo vzťahu k vyjednávacej pozícii svojich veľkoobchodných zákazníkov ako chybné a v rozpore s realitou na slovenskom trhu.

24. 4. 1. Závěry opakovanéj analýzy veľkoobchodného trhu č. 5 (s. 79, druhý odsek)

„Zo záverov analýzy, ktoré vychádzajú z vyhodnotenia jednotlivých kritérií vyplynulo, že spoločnosť ST, a.s. má významné postavenie na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 5. Spoločnosť ST, a.s. je jedinou spoločnosťou poskytujúcou veľkoobchodný širokopásmový prístup. Vyhodnotením uvedených kritérií dospel Úrad k záveru, že na veľkoobchodnom trhu č. 5 sa situácia nezmenila a spoločnosť ST, a.s. si udržala postavenie významného podniku.“

Návrh ST:

Navrhujeme príslušné vyjadrenie preformulovať, aby výsledné znenie bolo v súlade s ustálenou judikatúrou EU. Keďže podiel xDSL infraštruktúry je iba okolo 40 %, existuje len predpoklad významnej trhovej sily na tejto technológii, ktorú Úrad vzal na účely analýzy za referenčnú a prevažujúcu. Navyše sa predpokladá, že jej podiel bude naďalej klesať.

Odôvodnenie:

ST sa domnieva, že Úrad by mal pri posudzovaní významnej trhovej sily vychádzať z európskeho súťažného práva a prihliadať na veľkosť trhového podielu z pohľadu jeho možného vývoja, tzv. forward looking approach.

25. 4. 1. Závěry opakované analýzy veľkoobchodného trhu č. 5, bod 1. (s. 79)

„Spoločnosť ST, a.s. vlastní takú časť infraštruktúry pevných sietí, ktorá pokrýva najväčšiu časť územia Slovenskej republiky a bude aj naďalej kontrolovať rozhodujúcu časť infraštruktúry analyzovaného trhu. Úrad do ďalšieho kola analýzy nepredpokladá rozšírenie optických sietí vo väčšom rozsahu.“

Návrh ST:

Navrhujeme Úradu, aby uvedený záver uviedol do súladu so skutočnosťou nasledovne: „Spoločnosť ST, a.s. nevlastní takú časť infraštruktúry pevných sietí, ktorá pokrýva najväčšiu časť územia Slovenskej republiky a nebude kontrolovať rozhodujúcu časť infraštruktúry analyzovaného trhu ani v budúcnosti. Úrad do ďalšieho kola analýzy nepredpokladá rozšírenie optických sietí vo väčšom rozsahu.“

Odôvodnenie:

Jedine takéto znenie zodpovedá skutočnej situácii na tomto relevantnom trhu.

26. 4. 1. Závěry opakované analýzy veľkoobchodného trhu č. 5, bod 2. (s. 79)

„Spoločnosť ST, a.s. je vlastníkom a prevádzkovateľom najrozsiahlejšej a ťažko duplikovateľnej infraštruktúry. Úrad predpokladá, že prístupová sieť spoločnosti ST, a. s. zostane rozhodujúcou a prevažujúcou infraštruktúrou v časovom horizonte 3 rokov.“

Návrh ST:

Navrhujeme Úradu, aby uvedený záver uviedol do súladu so skutočnosťou nasledovne: „Spoločnosť ST, a.s. nie je vlastníkom a prevádzkovateľom najrozsiahlejšej a ťažko duplikovateľnej infraštruktúry. Úrad nepredpokladá, že prístupová sieť spoločnosti ST, a. s. sa stane rozhodujúcou a prevažujúcou infraštruktúrou v časovom horizonte 3 rokov.“

Odôvodnenie:

Jedine takéto znenie zodpovedá skutočnej situácii na tomto relevantnom trhu.

27. 4. 1. Závěry opakované analýzy veľkoobchodného trhu č. 5, bod 3. (s. 79)

„Väčší, ale aj menší a lokálni poskytovatelia širokopásmového prístupu budujú optickú infraštruktúru.“

Návrh ST:

Navrhujeme Úradu, aby uvedený záver uviedol do súladu so skutočnosťou nasledovne: „Väčší, ale aj menší a lokálni poskytovatelia širokopásmového prístupu budujú optickú infraštruktúru, pričom optická infraštruktúra viacerých operátorov sa v podstatnom rozsahu prekrýva a títo operátori spolu efektívne súťažia.“

Odôvodnenie:

Jedine takéto znenie zodpovedá skutočnej situácii na tomto relevantnom trhu.

28. 4. 1. Závěry opakované analýzy veľkoobchodného trhu č. 5, bod 4. (s. 79)

„Infraštruktúra xDSL prevádzkovaná spoločnosťou ST, a.s. v kombinácii s modernou optickou infraštruktúrou predstavujú technologickú výhodu na predmetnom trhu.“

Návrh ST:

Navrhujeme Úradu, aby uvedený záver uviedol do súladu so skutočnosťou nasledovne: „Infraštruktúra xDSL prevádzkovaná spoločnosťou ST, a.s. v kombinácii s modernou optickou infraštruktúrou sú minoritné a nepredstavujú technologickú výhodu na predmetnom trhu.“

Odôvodnenie:

Je nanajvyš otázne, či za technologicky podmienenú výhodu možno považovať infraštruktúru s takými významnými obmedzeniami, ktoré sme

Obchodné tajomstvo

29. 4. 1. Závěry opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 5, bod 5. (s. 79)
--

„Vyjednávacia sila podnikov na predmetnom trhu bola slabá. Veľkoobchodný širokopásmový prístup k sieti spoločnosti ST, a.s. na poskytovanie maloobchodných širokopásmových služieb k 30.06.2011 využívalo celkom 13 alternatívnych poskytovateľov, ktorí tvorili 8,96 % trhovú podiel na všetkých xDSL prístupoch.“

Návrh ST:

Navrhujeme Úradu, aby uvedený záver uviedol do súladu so skutočnosťou nasledovne: *„Vyjednávacia sila podnikov na predmetnom trhu bola veľmi silná. Veľkoobchodný širokopásmový prístup k sieti spoločnosti ST, a.s. na poskytovanie maloobchodných širokopásmových služieb k 30.06.2011 využívalo celkom 13 alternatívnych poskytovateľov, ktorí tvorili 8,96 % trhovú podiel na všetkých xDSL prístupoch, pričom prevažná väčšina konkurentov vrátane týchto 13 spoločností dokázala efektívne konkurovať ST aj na vlastných širokopásmových infraštruktúrach, prostredníctvom ktorých poskytovali služby väčšine maloobchodných zákazníkov so širokopásmovým prístupom na Slovensku.“*

Odôvodnenie:

Jedine takéto znenie zodpovedá skutočnej situácii na tomto relevantnom trhu.

30. 4. 1. Závěry opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 5, bod 6. (s. 79)
--

„Pri vstupe na veľkoobchodný trh č. 5 existujú bariéry a tieto sú významné.“

Návrh ST:

Navrhujeme Úradu, aby uvedený záver uviedol do súladu so skutočnosťou nasledovne: *„Pri vstupe na veľkoobchodný trh č. 5 neexistujú bariéry, ktoré sú významné.“*

Odôvodnenie:

Jedine takéto znenie zodpovedá skutočnej situácii na tomto relevantnom trhu.

31. 4. 1. Závěry opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 5, bod 7. (s. 79)
--

„Súčasný stav súťaže potvrdzuje významný vplyv spoločnosti ST, a.s. na relevantnom trhu, ktorá vlastní najrozsiahlejšiu infraštruktúru predstavujúcu výraznú technologickú výhodu.“

Návrh ST:

Navrhujeme Úradu, aby uvedený záver uviedol do súladu so skutočnosťou nasledovne: *„Súčasný stav súťaže vyvracia významný vplyv spoločnosti ST, a.s. na relevantnom trhu, pretože ST, a.s. už dávno nevlastní najrozsiahlejšiu infraštruktúru predstavujúcu výraznú technologickú výhodu.“*

Odôvodnenie:

Jedine takéto znenie zodpovedá skutočnej situácii na tomto relevantnom trhu.

32. 4. 1. Závěry opakovanéj analýzy veľkoobchodného trhu č. 5, bod 8. (s. 79)

„Súťaž na veľkoobchodnom trhu č. 5 neexistuje.“

Návrh ST:

Navrhujeme Úradu, aby uvedený záver uviedol do súladu so skutočnosťou nasledovne „*Na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 5 existuje efektívna hospodárska súťaž o čom svedčí množstvo navzájom si konkurujúcich infraštruktúr a veľmi nízkou úrovňou cien.*“

Odôvodnenie:

ST v priebehu analýzy predložila jasné a presvedčivé dôkazy o úrovni súťaže založenej na infraštruktúre na slovenskom trhu a o rôznych prístupových sieťach a technológiách, ktoré sú nasadené jej konkurentmi v rôznych regiónoch krajiny.

Obchodné tajomstvo

33. 4. 2. 1 Navrhované povinnosti (s. 80 – 84)**Návrh ST:**

ST navrhuje Úradu, aby zrušil všetky navrhované povinnosti, a to najmä pokiaľ ide o širokopásmový prístup na optickej sieti ST.

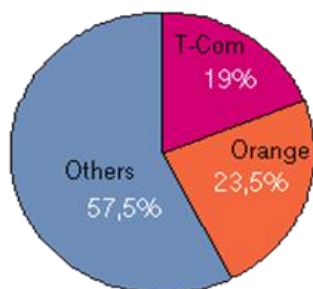
Odôvodnenie:

Stav súťaže na relevantnom trhu neodôvodňuje reguláciu infraštruktúry ST, ktorú na Slovensku využíva iba minoritný počet koncových užívateľov širokopásmového prístupu a už vôbec nie optickú infraštruktúru, ktorú ST na Slovensku začal budovať v prevažnej väčšine

prípadov až ako
Obchodné tajomstvo

. Na nadväzujúcom maloobchodnom trhu širokopásmových prístupov prostredníctvom FTTx podiel ST na konci roka 2010 nepresahoval ani 20 %.

Graf č. 11 Podiel aktívnych širokopásmových prístupov poskytovaných prostredníctvom FTTx

Zdroj: VÚS a interné dáta ST

Ako môže pri súčasnej súťažnej situácii pomôcť prístup k sieti ST?

Obchodné tajomstvo

Navyše článok 22 Odporúčanie Komisie o prístupe k sieťam budúcej generácie z 20. septembra 2010 pripúšťa výnimku z povinnosti prístupu práve v geografických oblastiach s niekoľkými alternatívnymi infraštruktúrami ako FTTH siete a/alebo káblové siete, kombinácia ktorých pravdepodobne vyústí do efektívnej súťaže na nadväzujúcom maloobchodnom trhu. Optická sieť ST je vybudovaná práve v oblastiach s najintenzívnejšou konkurenciou. ST na tieto oblasti upozornil Úrad už v tabuľkách č. 3 a 4 listu č. 2508/14/2009 zo dňa 16. 11. 2009.

Obchodné tajomstvo

Obchodné tajomstvo

Obchodné tajomstvo

Obchodné tajomstvo

Obchodné tajomstvo

Aj keby uloženie regulačných povinností vo vzťahu k optickej sieti aj bolo oprávnené, pri ukladaní týchto povinností mal Úrad zohľadňovať rozdiely medzi rôznymi lokalitami z hľadiska stupňa konkurencie na maloobchodných trhoch. Takýto prístup je odôvodnený aj vtedy, ak Úrad definuje relevantný trh ako územie zahŕňajúce územie celej Slovenskej republiky. Napríklad, v rozhodnutí vo veci analýzy/pripomienkového konania k analýze českého veľkoobchodného trhu zodpovedajúceho veľkoobchodnému trhu č. 4 Komisia v kontexte posúdenia odôvodnenosti uloženia povinností vo vzťahu k optickej sieti zdôrazňuje, že súťaž na maloobchodných relevantných trhoch môže byť dôvodom pre zúženie/členenie geografických relevantných trhov alebo pre diferenciaciu uložených povinností v závislosti od geografickej lokality.²⁴

Nasledujúce pripomienky ST uvádza pre prípad, že Úrad sa nestotožní s predchádzajúcou pripomienkou ST v bode 33. na zrušenie navrhovaných povinností:

34. 4. 2. 1 Navrhované povinnosti, a) povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 19 zákona (s. 81)

„IV. Zverejniť akýkoľvek návrh na zmenu referenčnej ponuky na širokopásmový prístup zo strany spoločnosti ST, a.s., okrem informácií o nových produktoch uvedených v bode II., ktorý bude mať vplyv na podniky definované v § 5 ods. 1 zákona, v lehote 45 dní pred zamýšľanou zmenou na svojej verejne dostupnej internetovej stránke a predložiť ju Úradu.“

Návrh ST:

„IV. Zverejniť akúkoľvek zmenu referenčnej ponuky na širokopásmový prístup zo strany spoločnosti ST, a. s., okrem informácií o nových produktoch uvedených v bode II., ktorá bude mať vplyv na podniky definované v § 5 ods. 1 zákona, v lehote 45 dní pred účinnosťou zamýšľanej zmeny referenčnej ponuky na svojej verejne dostupnej internetovej stránke a predložiť ju Úradu.“

Odôvodnenie:

Keďže zmeny referenčnej ponuky iniciované ST Zákon neupravuje a takéto zmeny nepodliehajú schvaľovaniu Úradom, ST by malo zverejňovať už platnú zmenu referenčnej ponuky 45 dní pred jej účinnosťou.

35. 4. 2. 1 Navrhované povinnosti, a) povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 19 zákona (s. 81)

„V. b) najmenej 1 rok pred plánovanou migráciou siete, ak sa dosiahla dohoda o migrácii existujúcich širokopásmových prístupov.“

²⁴ Rozhodnutie Komisie zo dňa 3. mája 2010 vo veci CZ/2010/1070

Návrh ST:

Ustanovenie bodu V. b) navrhujeme preformulovať nasledovne: „*najmenej počas doby stanovenej v dohode medzi dotknutým podnikom a ST.*“

Odôvodnenie:

Odporúčanie takéto obmedzenie nestanovuje, a je to aj v rozpore s podstatou dohody. Teda ak sa strany dohodnú na kratšej alebo aj dlhšej dobe ako 1 rok, nie je dôvod to obmedzovať.

Okrem toho, v Odporúčaní o prístupe k sieťam budúcej generácie z 20. septembra 2010 v článku 39 Komisia uvádza, že v prípade neexistencie vyššie spomínanej dohody by mal Úrad zabezpečiť, aby alternatívny operátor bol informovaný najmenej 5 rokov pred odstavením bodov prepojenia z prevádzky. Komisia ďalej uvádza, že toto 5 ročné obdobie, uvedené v odporúčaní, môže byť kratšie ako 5 rokov, no v žiadnom prípade to neobmedzuje iba na obdobie, ktoré si môžu stanoviť zmluvné strany.

36. 4. 2. 1 Navrhované povinnosti, c) povinnosť viesť oddelenú evidenciu podľa § 21 zákona (s. 82)

„Spoločnosť ST, a.s. je povinná predložiť informácie o štruktúre nákladov, výnosoch a vloženom kapitále súvisiacich so širokopásmovým prístupom pre každú jednotlivú službu širokopásmového prístupu zvlášť. Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále týkajúce sa daného účtovného obdobia spolu s podrobným popisom alokácie nákladov vrátane použitých alokačných metód a postupov s podrobnou špecifikáciou priamych nákladov (náklady, ktoré je možné priamo priradiť na danú službu), nepriamych nákladov (náklady vzťahujúce sa na činnosti, ktoré súvisia s danou službou) a ostatných spoločných resp. režijných nákladov (náklady, ktoré nie je možné alokovať na danú službu, avšak sú z hľadiska fungovania spoločnosti nevyhnutné), rešpektujúc zásady proporcionality a transparentnosti, je významný podnik povinný podľa § 21 ods. 2 zákona predložiť Úradu vždy najneskôr do 30. júna nasledujúceho roka. Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále vo vyššie uvedenom členení za rok 2011 je spoločnosť ST, a.s. povinná predložiť Úradu najneskôr do 30 dní odo dňa vykonateľnosti rozhodnutia o uložení tejto povinnosti. Ak v čase nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia o uložení tejto povinnosti nebude platné príslušné rozhodnutie o metóde kalkulácie cien podľa § 12 zákona, je spoločnosť ST, a.s., povinná predložiť Úradu vyššie uvedené informácie najneskôr do 30 dní odo dňa platnosti rozhodnutia, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien. Náklady na zriadenie, používanie a kolokáciu musia byť členené v súlade s platným rozhodnutím o metóde kalkulácie cien podľa § 12 zákona.“

Návrh ST:

Citované ustanovenie navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Úrad nie je oprávnený ukladať povinnosť predložiť informácie o štruktúre nákladov, výnosoch a vloženom kapitále v rozhodnutí o uložení povinností podľa §18 Zákona. Podľa § 21 ods. 1 Zákona Úrad môže uložiť povinnosť viesť v účtovníctve oddelene každú špecifickú činnosť. Avšak podnik je povinný predložiť účtovné záznamy ad hoc, t. j. až na požiadanie Úradu podľa § 21 ods. 2 Zákona.

Okrem toho, obdobie, na ktoré sa má vzťahovať štruktúra záznamov by malo byť určené od momentu uloženia povinnosti, a nie spätne ako sa v Analýze uvádza za rok 2011.

37. 4. 2. 1 Navrhované povinnosti, e) povinnosť regulácie cien prístupu podľa § 23 zákona s postupom podľa § 12 ods. 3 písm. c) zákona o elektronických komunikáciách (s. 83)
--

Návrh ST:

Uvedené ustanovenie navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Ustanovenie § 12 ods. 3 Zákona stanovuje „*spôsoby regulácie cien*“, a nie „*postup*“ ako to uvádza Úrad.

Zákon v § 18 ods. 1, v konaní o určení významného podniku, ktorému táto Analýza predchádza, predpokladá uloženie povinností len podľa § 19 až 25 Zákona.

Regulácia cien podľa § 12 Zákona má osobitné postavenie vo vzťahu k ustanoveniam § 18 ods. 1 a § 23 Zákona a je chápaná ako druhý „následný“ stupeň regulácie. Úrad môže regulovať ceny významného podniku podľa § 12 pri splnení dvoch podmienok uvedených v § 23 Zákona:

i/ „Úrad ... zistí, že na trhu nie je efektívna súťaž a

ii/ *uloženie jednej alebo viacerých povinností podľa § 19 až 22 Zákona nepostačuje na to, aby významný podnik určený podľa § 18 nepožadoval neprimerane vysoké alebo neprimerane nízke ceny súvisiace s prístupom a prepojením v neprospech koncových užívateľov.*

Sme toho názoru, že pri zohľadnení všetkých relevantných ustanovení Zákona, cenovú reguláciu možno predpokladať až po uložení povinností podľa § 19 až 22 Zákona a určení podniku podľa § 18 Zákona za významný podnik. Až následne, keď Úrad vyhodnotí, že tieto povinnosti nepostačujú, môže regulovať ceny podľa § 12 Zákona.

Aj samotné ustanovenie § 12 ods. 1 Zákona predpokladá samostatné rozhodnutie o regulácii cien: „Regulácia cien je určenie alebo usmerňovanie výšky cien spôsobom určeným v rozhodnutí o regulácii cien.“, ktoré nie je identickým s rozhodnutím o určení významného podniku a uložení povinností podľa § 19 až 23 Zákona (§ 18 ods. 1 Zákona).

Okrem toho, aj § 74 ods. 3 Zákona predpokladá samostatné rozhodnutia, jedno podľa § 12 a ďalšie podľa § 18 až 23 Zákona.

Navyše, Úrad nesprávne uvádza, že „Metódu kalkulácie cien úrad vydá samostatnými rozhodnutiami, ktoré podľa § 12 ods. 1 zákona zverejní vo Vestníku úradu.“, pretože uvedené ustanovenie § 12 ods. 1 Zákona hovorí o „rozhodnutí o regulácii cien“, a nie o rozhodnutí podľa § 12 ods. 5 Zákona, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien.

38. 4.2.2 Odôvodnenie navrhovaných povinností (s. 88, druhý odsek posledná veta)

Návrh ST:

Obchodné tajomstvo

Odôvodnenie:

Obchodné tajomstvo

Záver:

Na základe vyššie uvedených dôvodov ST žiada Úrad, aby odstránil nedostatky analýzy a na základe výsledkov opravenej analýzy vykonal trojkriteriálny test a jeho výsledky notifikoval Európskej Komisii, pretože odôvodňujú stiahnutie definície tohto trhu zo zoznamu relevantných trhov vzhľadom na všetky uvedené národné špecifiká, alebo vymedzil geografické relevantné trhy.

Tento list neobsahuje obchodné tajomstvo.

S pozdravom

Mgr. Ľuboslav Kohút
poverený zastupovaním Senior manažéra regulátornych záležitostí
Slovak Telekom, a. s.